

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
February 24, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, VASARIS - FEBRUARY 24, 1994

Nr. 38

Žinios iš Lietuvos - Elta

Krikdėmai nenori specialių sąlygų Rusijos tranzitui

Vilnius, vasario 23 d. (Elta) - Šiandien Seimo rūmuose surengtoje Krikščionių Demokratų Partijos vadovų spaudos konferencijoje žurnalistai buvo supažindinti su šios partijos požiūriu į dvi problemas: Rusijos interesų įteisinimo grėsmę bei planuojamus Lietuvos Banko funkcijų ir lito emisijos tvarkos pakeitimus. Buvo išplatininti LKDP valdybos pirmininko Povilo Katiliaus pasirašyti pareiškimai abiem minėtais klausimais.

Dokumentą „Dėl Rusijos interesų įteisinimo Lietuvoje grėsmės“ komentavo jo rengėjas, buvęs valstybinės derybų su Rusija delegacijos vadovas, frakcijos referentas Česlovas Stankevičius. Jis sakė, kad Krikščionys Demokratai perspėja, kad Lietuva norima susiausti su Rusija įvairiais būdais, taip pat ir dvišaliais ar daugiašaliais susitarimais dėl transporto koridorių, specifinių tranzito sąlygų, kitų dalykų. Partijos valdyba pažymi, jog tuo „būtų įteisinti realūs Rusijos strateginių interesų gynimo objektai Lietuvoje“, kuriuos Rusija neabejotinai gintų visomis priemonėmis.

LKDP laikosi nuostatos, „kad Lietuva turėtų nustatyti ne specifines (sąlygas) Rusijai, o universalias tarptautinio tranzito sąlygas bei taisykles. Jas Lietuva turi nustatyti savo suverenų sprendimu, o ne susitarimo su Rusija pagrindu. Partijos vicepirmininkas, užsienio reikalų eksministras Algirdas Saudargas spaudos konferencijoje pabrėžė, kad „dabartinė Lietuvos užsienio politika yra kapituliantiška“.

Krikščionių Demokratų Partijos atsakingasis sekretorius Albertas Šimėnas komentavo neigiamą partijos nuomonę apie Seime pradėtą svarstyti „Lito patikimumo įstatymo“ projektą. Šiuo įstatymu numatoma lito emisijos funkcijas iš Lietuvos Banko perduoti Lito komitetui ir Seimui, o lito padaryti priklausomą nuo vienos svetimos valiutos. Krikščionys demokratai atkreipia dėmesį į tai, jog minėtas projektas prieštarauja Konstitucijai, pagal kurią pinigų emisiją vykdo Lietuvos Bankas. „Susiejus lita, kaip siūloma, su viena svetima valiuta, faktiškai jis taptų tik kitos valstybės pinigų pakaitalu, o Lietuvos Bankas - centrinė pinigų keitykla“. Reikia plėtoti bankų sistemą, o ne užsiminėti neaiškių pasekmių galinčiais turėti eksperimentais“, kalbėjo Albertas Šimėnas.

Baigėsi Baltijos valstybių karinės pratybos

Estijoje baigėsi trijų Baltijos valstybių - Lietuvos, Latvijos, Estijos - karinės pratybos. Joms vadovavo Estijos generalinio štabo operatyvinės valdybos viršininkas pulkininkas Arvo Sirel. Pratybų metu ešes spaudos karininko pareigas majoras Mart Tyru pažymėjo, jog manevrų rengimo išlaidos buvo minimalios - didžiausią dalį sudarė mokesčiai už kurą ir ryšio priemones. Svarbiausias

manevrų tikslas pasiektas: dabar jau yra žinoma, kaip veikti, atliekant bendras užduotis, kaip koordinuoti karių veiksmus iš vienos pozicijos.

Lietuvos karių - Panevėžio motodesantinio Karaliaus Mindaugo bataliono kuopos veiksmus koordinavo leitenantas Vilmas Šatas. Lietuvių kariai vieninteliai neturėjo maskuojančių baltų rūbų. Pratybas sunkino ir įšalusi žemė - kariams pavyko išsikasti tik 12-15 centimetrų gylio apkasus šaudymui gulinti, taip pat labai raizyta karo veiksmų teritorija.

LDDP kaltina opoziciją supriešinimu

„Suaktyvėjęs priešlaikinių Seimo rinkimų siekimas nėra tinkamas būdas nelengvam Lietuvos gyvenimui stabilizuoti“, trečiadienį Seimo rūmuose surengtoje spaudos konferencijoje pasakė LDDP frakcijos seniūnas Justinas Karosas. Frakcijos vadovo nuomone, opozicija tesia žmonių supriešinimo politiką. Tai, pavyzdžiui, liudija neseniai Jurbarko surengtas Seimo nario Albino Albertyno „teismas“, taip pat pensininkų nuosprendis vyriausybei visuomeniniame teisme Kaune. Justinas Karosas taip pat kritikavo Demokratų partijos numatytą televizijos diskusiją dėl pasitikėjimo Adolfo Šleževičiaus vyriausybe.

LDDP frakcijos narys Algirdas Kunčinas kalbėjo, jog įvairios opozicinės politinės jėgos valdžios siekia skirtingais metodais. Pasak jo, „šiuurkščioji“ opozicija nori sugrįžti į valdžią „ne teisiniu keliu, o keldama įvairius bruzdėjimus“. A. Kunčiniui labiausiai imponuoja nuosekli, rami Krikščionių Demokratų taktika. Šią partiją jis pavadino realiausiai į valdžią pretenduojančia politine jėga.

LDDP frakcijos narys Albinas Lozuraitis opozicijos keliuose kaltinimuose pasigedo konkretnum. Jo žodžiais, „Lietuvos politikos bėda lieka ta pati: susiformavę politinių partijų stuburai, tačiau jų struktūros lieka amorfinės“.

Lech Waļešos sveikinimas Lietuvai

Lenkijos prezidentas Lech Waļeša, skrendantis lėktuvu į Latviją, kirsdamas Lietuvos oro erdvę, perdavė tokio turinio sveikinimą Lietuvos prezidentui:

„Pirmą kartą skridamas virš Lietuvos Respublikos, noriu pasveikinti Jus, visus Lietuvos gyventojus bei savo tautiečius ir pareikšti pasitenkinimą, kad mūsų Užsienio reikalų ministrai baigė paruošiamą darbą dėl Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutarties, ir tuo aš esu labai patenkintas.“

„Linkiu, pone Prezidente, kad draugystė tarp mūsų tautų ir toliau stiprėtų.“
„Savo ir visų Lenkijos gyventojų vardu linkiu Jums, pone Prezidente, ir Lietuvos gyventojams sėkmės“.

Paliauboms besitesiant jau 11 dienų, Sarajevo gyventojai antradienį vaikšto pagrindine miesto gatve. Tačiau mieste visvien trūksta maisto, vandens ir trukdomas laisvas judėjimas po miestą.

Ar teisėtai parduotos „Lietuvos aid“ akcijos

Vilnius, vasario 18 d. (AGEP)

Kaip jau skelbėme vasario 15 d. „Drauge“, vasario 11 d. iš „Lietuvos aid“ vyriausiojo redaktoriaus pareigų buvo atleistas Saulius Stoma. Jis taip pat atleistas ir iš „Lietuvos aid“ akcinės bendrovės vadovo posto. Tą pačią dieną į abu šiuos postus buvo paskirtas Seimo narys, „Šiaurės Atėnų“ redaktoriaus Saulius Šaltenis. Bendrovės stebėtojų taryba nusprendė „Šiaurės Atėnams“ parduoti 21% „Lietuvos aid“ akcijų už 60,000 dolerių. Iki šiol stambiausiu akcininku buvęs Saulius Stoma turi apie 14% akcijų.

Redaktoriaus pavaduotojas Valentinas Ardiūnas BNS žinių agentūrai sakė, jog Saulius Stoma buvo atleistas dėl profesinių ir finansinių priežasčių, siekiant, kad laikraštis taptų geresniu. Jis taip pat teigė, kad laikraščio redakcija nebuvo patenkinta buvusio redaktoriaus vadovavimo stiliumi.

Kaip rašoma savaitrašty „Amžius“, buvusio redaktoriaus Sauliaus Stomos nuomone, akcijų pardavimas „Šiaurės Atėnams“ vyko neteisėtai, kadangi uždarosios akcinės bendrovės statusas reikalauja tas akcijas pirmiausia pasiūlyti

ti esamiems akcininkams, o tai nebuvė padaryta. Jis taip pat teigia, kad akcijos buvo pirktos už Tėvynės Sąjungos pinigus, stebėtojų tarybai sutikus, kad už akciją būtų mokama tik po 3 dolerius. Anot S. Stomos, tokiu būdu „Lietuvos aid“ akcininkai prarado 150,000 dolerių, kadangi vieną akciją būtų buvę galima parduoti net po 10 dolerių. Todėl S. Stoma tikisi, kad kovo 11 vyksiančiame visuotiniame akcininkų susirinkime sprendimas bus pakeistas.

„Lietuvos aid“ bendrovės stebėtojų tarybos pareiškime pabrėžiama, kad viskas buvo padaryta sutinkamai su įstatymais ir bendrovės įstatais. Pareiškime nurodoma, kad S. Stoma, jau po susitarimo su „Šiaurės Atėnų“ leidykla išreiškė norą pirkti laisvas akcijas po 3.50 dolerio, vėliau - po 6 dolerius, tačiau stebėtojų tarybai taip ir nebuvo paaiškinta, iš kur jis ima pinigus.

Naujasis laikraščio redaktoriaus Saulius Šaltenis sakė, jog jis neįsivaizduoja, kad laikraštis taptų partiniu (S. Šaltenis yra Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) narys ir steigėjas), o redaktoriui jis tapo visai netikėtai.

Bruselyje bus svarstoma Baltijos šalių ekonominė ateitis

Vasario 24-25 dienomis Bruselyje vyks Europos laisvos prekybos asociacijos EFTA Ekonominio komiteto susitikimas su Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovais. Lietuvos delegacijai vadovauja Užsienio reikalų ministerijos Ekonomijos departamento direktorė Dalia Grybauskaitė.

Susitikime bus svarstoma bendra EFTA bei Baltijos šalių ekonominė padėtis, Baltijos valstybių nacionalinių valiutų konvertavimo bei užsienio prekybos plėtojimo klausimai. EFTA sudaro Austrija, Suomija, Islandija, Liechtenšteinas, Norvegija, Švedija ir Šveicarija. Su Švedija, Norvegija, Suomija ir Šveicarija Lietuva yra pasirašiusi laisvos prekybos sutartis.

Baltijos valstybių karinės pra-

tybas stebėjo Didžiosios Britanijos, Švedijos, Danijos ir Suomijos karo atšė.

Kitos bendros trijų Baltijos valstybių pratybos turėtų vykti liepos mėnesį Lietuvoje, Pabradės arba Ruklos poligone.

Sąvartynuose įves rūšiavimo sistemą

Šiandien įvyko atviras išplėstinis vyriausybės posėdis, kuriame be kitų šešių klausimų buvo svarstomos Antrinių žaliavų ir atliekų tvarkymo programos projektas. Jam pritarė. Programoje pažymėta, kad vien tik pradėjus deginti kai kurias atliekas Lietuvoje galima būtų lengviau spręsti miestų šildymo problemas ir iki 10%-15% sumažinti į sąvartynus patenkančių atliekų kiekį.

Programoje numatoma dar šiais metais pradėti atliekų rūšiavimo talpiklių gamybą, sąvartynuose įdiegti jų rūšiavimo sistemą.

Rusų generolai nuskrido į Lillehammer

Maskva, vasario 11 d. - Rusijos gynybos ministras Pavel Gračev nusprendė suderinti malonumą su nauda ir nuvykti su oficialiu vizitu į Norvegiją žiemos olimpinėms žaidynėms metu.

Kaip rašo „Lietuvos ryto“ korespondentas Maskvoje Aleksandras Procenka, ši idėja ministrui gimė vos ne paskutinę minutę, bet Rusijos karo atšė Norvegijoje parodė vikrumą ir gavo šalies vadovų pritarimą. Leidžiantį Pavel Gračevui atvykti kaip tik tada.

Bet dabar Oslo apėmusi panika, nes paaiškėjo, kad Rusijos gynybos ministras atskris su nemaža aukšto rango kariškių svita. Ir visi jie, žinoma, norės stebėti olimpinės žaidynės ne iš „tribūnų eiliniams“, o iš vyriausybės ložės. Bet vietų ten nedaug, visiems neužteks.

Patį Pavel Gračev ir kurį nors iš artimiausių jo kolegų vesis su savimi į ložę Norvegijos gynybos ministras. Rusijos ambasada Oslo gavo septynis leidimus į olimpiadą, iš kurių dviejų atiduoti negali - ambasadorius ir karinis atšė privalo dalyvauti atidarymo ceremonijoje pagal protokolą. Taigi svečiams iš Rusijos liks penkios prestižinės vietos, bet generolai tikisi daugiau.

Dabar Oslo galvas suka ir gynybos ministerijoje, ir Rusijos atstovybėje - juk nepatenkinti generolai, grįžę į Maskvą, vargu ar pamirš, kad su jais pasielgė ne itin pagarbiai.

Prez. A. Brazauskas vasario 17 d. Seimui pateikė įstatymo projektą, pagal kurį visi pilnamčiai krašto gyventojai turės deklaruoti savo pajamas ir pagal tai mokėti mokesčius.

Statistikos departamento duomenimis 1993 m. pabaigoje sumažėjo maisto produktų eksportas, o padidėjo kitų prekių eksportas į Vakarų. Maisto produktų lyginamasis svoris viename eksporte sumažėjo nuo 29% (lapkritį) iki 23% (gruodį). Padidėjo cheminių medžiagų, tekstilės, trikotažo, siūtų drabužių, odos ir medienos dirbinių, naftos produktų ir perdirbto metalo eksportas į Vakarų. Visas eksportas, lyginant su liepa, gruodžio mėn. buvo mažesnis 3.5%.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

JAV žvalgybos pareigūnas suimtas už paslapčių perdavimą Maskvai

Washington, DC, vasario 22 d. (NYT) - Buvęs JAV žvalgybos istaigos CIA kontražvalgybininkas ir jo žmona buvo suimti antradienį ir apkaltinti iš Rusijos KGB bei dabartinės žvalgybos organizacijos priėmę 1.5 milijono dolerių bei dešimt metų Rusijai perdavinę JAV slapta informaciją.

Prokuratūra apkaltino JAV priešnarkotinės kontražvalgybos agentą Aldrich Hazen Ames ir jo žmoną Maria del Rosario Casas Ames perdavimu slapčiausios JAV žvalgybos informacijos, taip pat ir kai kurių JAV agentų tapatybių.

Buvęs JAV kontražvalgybos darbuotojas pasakė, kad šis įvykis yra katastrofinis Amerikos žvalgybai. Agentui A. Ames, kuris buvo vienas iš kelių skyrių vadovų, buvo pavesta iššifruoti sovietų šnipus ir kitaip trukdyti jų žvalgybos pastangas prieš JAV 1980 dešimtmetyje. Tuo metu jam taip pat buvo patikėta užverbuoti agentus Sovietų Sąjungoje ir iššifruoti sovietinius šnipus Maskvoje.

Prezidento Clinton protestas

Prezidentas Bill Clinton Rusijos valdžiai pareiškė oficialų protestą ir įsakė JAV Nacionalinio Saugumo Tarybai ir CIA nustatyti kiek padaryta žalos JAV saugumui. „Mes šį įvykį traktuojame labai rimtai“, pareiškė Baltųjų rūmų spaudos sekretorė Dee Dee Myers. Baltieji rūmai vėliau pareiškė, jog JAV administracija reikalauja, kad Rusija aktyviai padėtų JAV-oms atitaistyti A. ir M. Ames padarytą žalą.

Nepaisant Baltųjų rūmų protestų Maskvai, šis įvykis parodo, kad net ir Šaltajam karui pasibaigus, ir draugai ir priešai tebebanda išgauti paslaptis iš vienas kito - ir JAV tebetęsia žvalgybą buvusioje Sovietų Sąjungoje. Žvalgybos karas tarp Rytų ir Vakarų tebesitęsia, net ir panaikinus sovietinę KGB ir atidarius jos slapto archyvus.

Sklandant optimistiškoms

Skuodis patvirtintas centro vadovu

Vilnius, vasario 19 d. (AGEP) - Vytautas Skuodis buvo patvirtintas Lietuvos Gyventojų Genocido Tyrimo Centro vadovu vasario 17 d. neeiliniame Lietuvos Seimo posėdyje. Už balsavo 56, prieš - 22. Krikščionių Demokratų frakcija atsisakė balsuoti.

Dėl šio įvykio Seimo opozicinė koalicija „Tėvynės santara“ paskelbė pareiškimą (aprašytą „Drauge“ vasario 19 d. numerį), kuriame rašė: „Aggavystė, kurią LDDP daro visų akivaizdoje su įvairiomis istorijos klasifikacijomis, kelia didžiulį nerimą, o politinių kalinių ir tremtinių organizacijų nušalinimas nuo sprendimo įeidžia šimtų tūkstančių aukų ir dešimtmečių trukusių kentėjimų atminimą“.

kalboms apie Šaltojo karo pabaigą, JAV vidaus žvalgybos organizacija FBI jau šimtus agentų perkėlė iš kontražvalgybos uždavinių užsienyje į kovą su narkotikų kontrabanda JAV-ose. Toks buvo ir dabartinis A. Ames uždavinys, jam gaunant 70,000 dol. metinės algos.

Finansiniai duomenys išdavė

Ames pora, atvesti surakintom rankom, trumpai pasirodė prieš JAV teisėją ir buvo formaliai apkaltinti ir jiems buvo pasakyta, jog jiems gresia kalėjimas iki gyvos galvos, jei jie bus rasti kalti šnipinėjimu. Pirmoji jų apklausa bus penktadienį.

Pagal teismo dokumentus, pagrindinis kaltinimas Ames žmonai yra iš Maskvos gautų pinigų pervedinėjimu į jų banko sąskaitas JAV-ose ir Šveicarijoje. Pernelyg didelės jų sutaupas ir išlaidas pastebėjo ne CIA istaigos vidaus sistema, bet FBI. Tuo tarpu neišku nei kodėl CIA nepastebėjo tų pinigų jų turtautojų sąskaitose, nei kaip FBI šį dalyką susėkė. Bet įtariama sukėlė tai, jog nepaisant Ames 70,000 dol. metinės algos, tarp 1985 ir 1993 m. jie nusipirko 540,000 dol. kainavusį namą, sumokėjo 99,000 dol. už namų pagerinimą, nusipirko Jaguar automobilį už 25,000 dol., akcijų už 165,000 ir kredito kortelės turėjo 455,000 dol. skolos.

Landsbergis - Kauno garbės pilietis

Kaunas, vasario 18 d. (AGEP) - Kauno miesto Rotušėje vasario 15 d. įvykusių Lietuvos Nepriklausomybės šventės iškilmų metu profesorius Vytautui Landsbergiui buvo įteiktas miesto Garbės piliečio medalis ir liudijimas.

Kaip rašo „Kauno laikas“, Rotušės iškilmų salėje atvykstančio su žmona prof. V. Landsbergio laukė Kauno miesto tarybos pirmininkas Vyginas Grinis, miesto meras Arimantas Račkauskas, miesto visuomenės, politikos, kultūros veikėjai, verslo atstovai, Lietuvos Katalikų Bažnyčios deleguoti asmenys.

Į šias kuklias, bet labai nuširdžiai vykusias iškilmas atvyko ir Lietuvos ordinų kavalieriai bei tautai ypatingai nusipelnę žmonės - 1918 m. savanoris Jonas Jurevičius, praeityje garsūs legendiniai sportininkai ir treneriai Algirdas Šotikas bei Stepas Būtautas, Lietuvos valstybinės premijos laureatas Petras Bingelis.

KALENDORIUS

Vasario 24 d.: Demetrija, Gedmantas, Mirgaudas, Ziedūna, Motiejus. Estijos nepriklausomybės paskelbta 1918 metais.
Vasario 25 d.: Viktoras, Terezijus, Margiris, Rasa, Regimantas.

LAISVA LIETUVA IR IŠEIVIJOS UŽDAVINIAI

JURGIS LENDRAITIS

„Laisva Lietuva“ – tie žodžiai gražiai skamba. Sunku tikėti, kad už pusmetio jau sueis 3 metai nuo laisvės atgavimo. Tarp visų darbų retkarčiais man tenka padaryti trumpą pertrauką ir atsigręžti į tą nesėdą praeitį.

Aš prisimenu tuos laikus, kai Sąjūdis stipriai veikė, beiškant nepriklausomybės atstatymo. Čikagoje, mūsų karta (kuria mūsų tėvai vadina „jaunimu“), stebėjo, kaip vyko demonstracijos kituose lietuvių telkiniuose. Po dviejų savaitių nekantravimo, tas „jaunimas“ suėjo į įsteigtą „Lithuanian Hotline“ komitetą. Po to per pusantų metų buvo suorganizuota nemažai demonstracijų. Taip pat buvo užmegzti aktyvūs ryšiai su Amerikos politikais, laikraščiais bei televizijos ir radio stotimis. Kad ir buvo skaudu žinoti, ką rusai, ypač OMON, išdarinėjo Lietuvoje, tuo pačiu mums neturėjo energijos dirbti. Jautėme, kad mūsų dalyvavimas konkrečiai padės Lietuvai greičiau priartėti prie nepriklausomybės.

To aktyvumo metu atsirado mūsų tarpe ir tie lietuviai, kurie buvo atitolę nuo visuomeninės veiklos. Mes visi turime tokių draugų ir pažįstamų, kurių niekada nematyti bet kokios organizacijos veikloje, parengimo ar minėjimuose. Bet per tą trumpą laiką tie žmonės rado laiko ir noro atitrūkti nuo savo darbų, šeimų ir gyvenimo, ir padėti Lietuvai. Gaila, bet po laisvės atgavimo, jie ir vėl dingę. Daug iš mūsų nusivylę, kai Brazauskas ir LDDP laimėjo rinkimus ir perėmė valdžią Lietuvoje.

Aš prisimenu, kai rusai pradėjo blokadą. Rusų kariuomenės ir OMON nusikaltimai prieš lietuvių sumažėjo. Pasidarė sunkiau prikalbinti Amerikos valdžios pareigūnus padėti Lietuvai. Išeivija laukė, kas darys toliau. Per tokį tylų laikotarpį buvo sunku net ir suorganizuoti demonstracijas. Daug kas džiaugėsi, kad Lietuvoje buvo tylu ir ramu. Taigi dalis Lithuanian Hotline narių diskutavo, „koks būtų geriausias būdas padėti Lietuvai tuo momentu“. Buvo nutarta rinkti ir persiųsti medicininę pagalbą. Juk kasdien serga ir miršta Lietuvos gyventojai. Tokia buvo Lithuanian Mercy Lift pradžia.

Greitai prabėgo pusmetis. Staigiai, po gana ramaus laikotarpio, įvyko Sausio 13-ta – visam pasauliui žinoma kaip „krūvinasis sekmadienis“. Mes visi labai išgyvenome tuos įvykius. Kasdieną sekė žinias, beiškodami naujų informacijų, kas darosi Lietuvoje. Demonstracijos vyko smarkiu tempu, mes visi labai įsijaudinę. Demonstracijos vyko smarkiu tempu, mes visi labai įsijaudinę. Demonstracijos vyko smarkiu tempu, mes visi labai įsijaudinę.

Prisimenu, kaip greitai prabėgo tie mėnesiai po Sausio 13-tosios, ir staigiai atsirado Lietuvoje per „pučą“. Už kelių savaičių visas pasaulis pripažino, kad Lietuva buvo vėl laisva. Pagalvokime, beveik 3 metai yra praėję nuo laisvės ir nepriklausomybės atstatymo. Ką veikia išeivija? Dalis nieko nedaro, išskyrus kritikuoti visus ir vis kalba „kaip blogai Lietuvoje“. Man atrodo, kad tokie žmonės dar vis gyvena praityje. Jie yra atsilikę 10 ar 20 metų. Šie žmonės neranda, ar nenori rasti būdų Lietuvai padėti. Jie neužima pinigų bet kokiai lietuvių organizacijai. Jie sėdi namuose ir tik randa laiko kritikuoti. Lietuvos gyventojai ir piliečiai išrinko Brazauską ir LDDP. Tik jie ir gali pakeisti valdžią.

Tai kokie turi būti išeivijos uždaviniai? Išskyrus politinę veiklą, t.y., skambinimus, telegramas, laišką ir JAV valdžios atstovų aplankymus, yra įvairių būdų, kaip galima sustiprinti Lietuvą per šią neaiškią ir sunkią demokratijos pradžią. Vienas svarbus rūpestis mums visiems turėtų būti Lietuvos jaunimas.

Kokia Lietuvos jaunimo ateitis? Lietuvos vaikai yra jos ateitis. 50 metų vaikai buvo auklėjami komunizmo idėjomis. Ta propaganda buvo visur. Ne nuostabu, kad išaugo tauta, kuri bijojo išreikšti savo nuomonę, o dar daugiau bijojo daryti sprendimus. Atsakomybės jausmas nėra visų suprantamas. Kiekvieno individo darbas yra labai svarbus. Kiekvienas gali kaip nors prisidėti prie Lietuvos atstatymo, pagerinimo. Deja, yra žmonių, kur vis randa kaltininkų. O iš tikrųjų visada

lengviau ką nors kitą kaltinti, negu prisidėti prie konkretaus darbo. Suprantama, kad visi nori geresnio gyvenimo kuo greičiau, bet taip pat yra būtina, jog kiekvienas prisidėtų prie darbo ir pajustų, kad jo darbas yra svarbus. Galvosena turi keistis. Žinoma, tai nelengva, bet reikalinga. Mokyklose vaikai turi būti auklėjami naujoje dvasioje. Mano tėvai ir visi kiti augino vaikus ir vis mokė, kad esame individai, turime būti savarankiški ir atsakingi. Komunizmo filosofija mokė atvirkti. Mokytojai buvo priversti vaikams skiepyti komunizmo idėjas. Individo esmė, vertė, jausmai neturėjo reikšmės. O mūsų mokyklose mokytojai stengėsi tų ypatybių nepamiršti. Nepaprastai svarbu padėti Lietuvos mokytojams, nes daug iš jų yra tie patys, kurie jau daug metų moko mokytojus. Jie mokė, kaip jiems buvo įsakyta. Daug lengviau būna, kai nereikia galvoti, o tik atlikti užduotą darbą. Mes visi žinome, kokia didelė ir svarbi mokytojų įtaka vaikui. Lietuvos mokytojams reikia tokios pagalbos, kaip APPLE organizacija teikia. APPLE yra Amerikos lietuvių mokytojų organizacija, kuri 2 metus iš eilės Lietuvoje suruošė kursų Lietuvos mokytojams. Čia tik pradžia, bet jau konkretus darbas. Mokytojai, kurie dalyvavo, nuosirdžiai dėkojo ir pasisakė, kad iš pradžių jiems buvo labai sunku aktyviai dalyvauti diskusijose, išreikšti nuomones arba klausyti klausimus. Bet po dviejų savaičių diskusijos pagyvėjo ir pasipylė daugybė klausimų. O daugiausia Lietuvos mokytojus stebino tai, kad tie mokytojai ir profesorai, kurie dėstė, daugiausia buvo amerikietiai – net ne lietuvių kilmės. Amerikietis tikslas buvo padėti Lietuvai. Mes visi galime iš jų pavyzdžio pasimokyti. Mūsų tarpe yra įvairių specialistų, kurie taip

pat galėtų pasidalinti savo žiniomis Lietuvos mokytojai taip pat nebėjęsi, kaip greitai visi profesorai ir dėstytojai susidraugavo ir vienas kitą gerbė, nors prieš tai vienas kito nepažino. Programoje buvo daug pasikeitimų, bet visi buvo lankstūs ir nesiskundė. Tokie kursai sukėlė mokytojui entuziazmą ir pasiryžimą pakeisti metodus bei filosofiją. Lietuvoje yra daug trūkumų, bet švietimo klausimas yra nepaprastai svarbus. Reikia pradėti nuo pagrindų, reikia pradėti ruošti Lietuvos jaunimą atečiai.

Kitas lygiai svarbus rūpestis yra Lietuvos gyventojų sveikata. Lietuvos sveikatos apsaugos sistema šlubuoja dėl įvairių priežasčių. Nėra lengva atsigaivinti nuo 50 metų komunizmo įtakos. Lietuvos ligoninės ir daktarai yra atsilikę su kai kuriomis medicininėmis procedūromis. Bet taip pat reikia pažymėti, kad Lietuvoje yra gydytojų, kurie visame pasaulyje žinomi ir kviečiami skaityti paskaitas. Daugiausia Lietuvos gyventojų sveikatai kenkia vaistų, įvairių medikamentų ir moderniosios aparatūros trūkumas. Del ekonominės problemų Sveikatos apsaugos ministerijai buvo paskirta tik 10% prašytų pinigų. Šiuo metu tuberkuliozė serga netoli 500 vaikų. Taip pat serga kraujo vėžiu beveik 600 vaikų. Nėra lėšų nupirkti vaistų tiems ir kitiems sergantiems vaikams. Lithuanian Mercy Lift perka vaistus ir vitaminus tuberkuliozės sergantiems vaikams. Mercy Lift savanoriai supranta, kad Lietuva turi pati rūpintis ir susitvarkyti su vaistų ir medikamentų deficitais. Labdaros organizacijos negali nuolat siųsti medicininę pagalbą. Nėra įmanoma surinkti užtenkamai aukų arba firmų, kurios paskaitų vaistus. Tuo tarpu, Lietuvos respublikos atstatymo pradžioje, mes bandome padėti, kiek gali-

me.

Jeigu Lietuvos jaunimas yra jos ateitis, tai reikia pažiūrėti į Lietuvos naujųjų padėtį. Lietuvos naujųjų kūdikių mirtingumo statistika rodo, kad iš 1,000 naujųjų miršta tarp 18 ir 20. Palyginimui – 1990 metų JAV naujųjų mirtingumas buvo 9 iš 1,000, o 20 kitų Vakarų kraštų naujųjų mirtingumo skaičiai dar mažesni už Amerikos. Lietuvos naujųjų mums yra būtina.

1991 m. vasarą Lietuvoje lankėsi dr. Dharmapuri Vidyasagar, Illinois universiteto medicinos centro neonatologas. Jis įsitikino, kad Lietuvoje reikia išvystyti regionalinę, perinatalinę sistemą. Šią programą buvo pradėta organizuoti 1992 metų pavasarį. Įgyvendinti visą programą užtruks tarp 3 ir 5 metų. Illinois un-to daktarai ir seselės lanko Lietuvą 3 ar 4 kartus į metus. Taip pat, Lithuanian Mercy Lift pastangomis, Illinois un-tas yra atsikvietęs tris lietuvių daktarus ir Čikagą susipažinti su naujausia technika ir metodais, gydančiais naujagimius. Lietuvos gydytojai atvyko į Čikagą savo lėšomis. Be to, Illinois un-tas, Lithuanian Mercy Lift, Vilniaus un-tas, Švietimo ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija sudarė planą, per kurį Illinois un-tas įkurs mokamąją programą Vilniaus un-te. Tai reiškia, kad Illinois un-tas įsteigs įvairias medicinines programas-fakultetus Vilniaus un-te, pavyzdžiui, medicinos seselių, dantų gydytojų, ligoninių administratorių ir t.t.

Illinois un-to pagalba yra nepaprastai reikalinga Lietuvai. Vėl sugrįžtame prie tos idėjos, kad mokslas yra labai svarbus. Illinois un-to dovana Lietuvai yra amžina.

Yra daug kitų sričių, kurioms reikia pagalbos. Gamtos apsaugos klausimas yra labai svarbus. Kaip galima auginti vaikus užterštame krašte? O kaip su Ignalina? Taip pat yra daug ekonominė ir verslo problemų. Mafijos galingumas auga, stabdo privatizavimą. Policijos jėga nėra visada patikėtina, sąžininga. Demokratija taip greitai pasirodė Lietuvoje, kad nebuvo laiko Lietuvos pareigūnams pasiroditi dirbti naujoje sistemoje.

Prieš 76 metus Lietuvai atsikurti reikėjo daug pagalbos. Yra daug panašumų su dabartine Lietuvos situacija. Iš rytų gresia Lietuvai didelis pavojus. Rusija stovi prie bankroto, gal net ir prie pučo. Lietuva turi kuo greičiau sustiprėti ir apsaugoti nuo tokių ir kitų neramumų.

Lietuvos ambasadorius Vašingtone dr. Alfonsas Eidintas ir Lietuvos gen. garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza vakaronėje su ambasadoriumi Jaunimo centro kavinėje vasario 18 d. Nuotr. Jono Tamulaičio

Danutė Bindokienė

Maskva taikdarės rolėje

Keista buvo stebėti rusų karių bei tankų, riedančių Bosnijos-Herzegovinos gatvėmis vasario 20 dieną, ir džiūgančius serbus, sutinkančius juos išskėstomis rankomis. „Dabar serbai ir rusai kartu sudaro 300 milijonų žmonių; dabar mums nereikia bijoti nei Bonnos, nei Clintono!“ – šaukė minia.

Vaidai kelia nuostabą ir šurpą. Nejaugi dar yra šioje planetoje kraštų – ir žmonių – kurie nepažįsta rusų, kurie nežino, kad juos labai lengva įsileisti į savo teritoriją, bet kokie neįmanoma išspręsti? Galėtų paklausti Latvijos, Estijos ar net Lietuvos. Ir šiose valstybėse kadaise buvo gyventojų, sutikusių sovietų tankus su geleimis ir džiaugsmo šūksniais. Ilgainiui tie šauksmai virto siaubo ir sielvarto garsais...

Be abejo, Rytų Europos valstybės stebėjo Rusijos bei NATOėjimus Bosnijoje su ypatingu dėmesiu ir ne vienas politikas žinovas abipus Atlanto turėjo pripažinti, kad Rusijos įsikišimas į serbų-musulmonų karą akivaizdžiai parodė Rusijos kėslų kontroliuoti, manipuluoti ir varžyti NATO vadovybę. Maskvos įsikišimas sutvirtino nuomonę, kad be jos pritarimo NATO yra bejėgė. Argi beveik dvejus metus įvairiais būdais – prašymais, patarimais, grasinimais – nebuvo mėginta sustabdyti kruvinąjį konfliktą Bosnijoje-Herzegovinoje? Argi visos pastangos nenuėjo tučty, kol pagaliau pati taikdarė – humanitarinių siekių vedina – Rusija pasiryžo padaryti galą toms žudynėms? Kaip visam pasauliui buvo pademonstruota, serbai ir Rusijos norus tuo reaguoti, nes pagaliau ryžosi paklusti vėliausiam NATO ultimatumui ir atitraukti savo sunkiuosius artilerijos pabūklus toliau nuo Sarajevo.

NATO narės, ypač JAV ir Anglija, lengviau atsiduso, kad

nebereikės siųsti bombonešių. Sarajevas apsaugotas, o kitais musulmonų miestais ir kaimais, kuriuose kasdien tebežudomi gyventojai, tuo tarpu nėra tokio visuotinio spaudimo rūpintis. Tai galima atidėti vėlesniam laikui.

Rytų ir Vidurio Europos valstybės (įskaitant ir Lietuvą), kurios taip veržėsi į NATO narių eiles, tikėdamos, kad tai vienintelė galima apsauga prieš naują Rusijos pasikišimą į jų nepriklausomybę, galbūt šandien geriau supranta stiprų Jeldino nenorą, kad jos savo įstojimu praplėstų šios organizacijos ribas ir galias. Rusijai pataikavimo metas dar nėra pasibaigęs, o Maskva vartoja visas įmanomas priemones, kad išlaikytų savo kontrolę. Įsikišimas Bosnijoje yra vėliausia tos kontrolės apraška.

Visi šie įvykiai yra taip įdomiai surežisuoti, kad pasaulis tegali klausyti: ar serbai tikrai išsigando vasario 10 d. NATO ultimatumo ir, jo terminui atėjus, atitraukė savo artileriją (atsiminkime, kad keletą kartų anksčiau buvo diskutuojama galimybė bombarduoti ar apšaudyti serbų įsitvirtinimus, jeigu jie nenusots šaudė į Sarajevo gyventojus. Grasinimo jokio poveikio neturėjo), ar jie tai padarė kaip tik dėl to, kad įsikišo Maskva?

Europoje tebetikima, kad tolimieji šios saugamos ir apskritai taika priklauso nuo NATO sugebėjimo jos pastovumui išlaikyti, apsaugoti. Jeigu NATO pastangos yra bergėdžios, tuomet Europos rytojus lieka labai miglotas, o visos valstybės, labiausiai tos, kurioms neseniai pavyko pasprukti iš po Rusijos pasparnės, nebeturė kuo remtis, pavojui ištikus. Argi reikia stebėtis, kad šių dienų įvykius Bosnijoje-Herzegovinoje Rytų bei Vidurio Europos šalys stebi, sulaukiosios kvėpavimo?

Neužmirškime Žirinovskio!

Kiekvienas turėtų pagalvoti, kaip jis ar ji gali padėti Lietuvai. Kiekvienas turėtų jautis, kaip skautas, kuris prižada kasdieną padaryti po gerą darbėlį. Dedikuokime 1994 metus surasti asmeninį būdą, kaip kasdien padėti Lietuvai. Nedarykime daugiau klaidų, kad istorijos knygose būtų aprašyta, kaip iš-

eivijos lietuviai neišnaudojo galimybių padėti Lietuvai.

Aš prisimenu, kai ne taip seniai mes demonstravome. Kiekvienoje demonstracijoje buvo šūkis: „Lietuva, Lietuva, bus laisva!“ Jeigu norime, kad tie žodžiai būtų įgyvendinti, tai dabar yra pats laikas mums visiems bendromis jėgomis, padėti Lietuvai.

STRATEGINIS VALSTYBĖS PLANAVIMAS GRĖSMĖS APLINKOJE

KOZMAS BALKUS

7

Prieš privatizuojant gyvenamus pastatus, reikėtų pagalvoti apie tai, kad artimoje ateityje žemės ir statybos kainos gali smarkiai kilti, o žmonių uždariai kils mažiau, negu gyvenamųjų patalpų kainos. Dėl palyginamai silpnos pramonės, mažų uždarybių skaičius bus didelis, ir iš tų uždarybių žmonės nepajėgs mokėti už gyvenamus patalpas, statytas poprivatizacijos kainomis. Susidarys gyvenamųjų patalpų krizė. Pigių butų stokos atveju gyventojai stato pastoges iš skardos gabalų ir kitų liekanų. Tokiame sprendime priemiesčiai pavirsta laukynais, o gatvėse miega benamiai. Trumpalaikiai privatizacijos privalumai neturėtų vesti prie miestų smukimo ir neišsprendžiamų padėti.

Miestų aplinka. Nepaisant, kokius technologinius pakeitimus miestai išgyvena, jie turi būti saugūs, išlaikyti sveiką orą, būti patrauklūs gyventi, išlikti gražūs ir netrukšmingi. Miestų aplinka turi veikti žmones inspiruojančiai. Placiu prasme miestas sudaro kūrybingumo aplinką. Šalia architektūros kiti artifaktai, kaip komerciniai įrenginiai, žmonių judėjimas, elgesys ir apsirangimas sudaro miesto stilistinę aplinką. Kai kur jos yra daugiau, kai kur mažiau, bet kas yra, tas ir jaučiama.

Gamtos elementai – upės, tvenkiniai, seni medžiai ir miškeliai miestuose praranda gryną gamtines

savybes ir pavirsta miestų elementais. Bet toks architektūrinis gamtos elementų pasikeitimas nesumažina jų vertės, o padidina. Jie įgyja socialinę vertę: pasidaro prieinami, matomi ir naudingi žmonėms daugeliu atvejų.

Miesto aplinka yra kuriama palaipsniui. Visa, kas yra naujai daroma, turėtų siekti pakelti miestinės aplinkos kokybę. Nesąmoningi veiksmai tuo atžvilgiu gali pažeisti miestinę aplinką.

Saugumo problema atsikuria antrosios valstybės yra arti kritiškų stovio. Nesaugūs periodai istorijoje sukūrė architektūrinės miestų apsaugos priemones. Viena tokių priemonių buvo sienos, kurios išliko ilgai po to, kai apsigynimui jos pasidarė bevertės. Sienos saugojo miestus nuo nepageidaujamų lankytojų, žinomų nusikaltėlių, nenuoramų bei nešėjų užkrečiamų ligų. Didžiausias miestų sienų naikintojas buvo pačių miestų augimas. Ispanų miestai vartojo kiemų sistemą. Prekyba ir kita veikla vykdavo, ir daugelyje miestų vis dar vyksta, kiemuose. Naktį kiemai yra uždarami arba saugomi.

Architektūrinių miestų apsaugos variantų gali būti daug. Perstatant ar statant naujus miestus, apsaugos elementų įjungimas nebūtų didelė ekonominė našta, bet saugumo jausmas būtų didelis. Nuolatines grėsmes sąmoningumas priverstų prie lengvokai apginamų vietovių statymo gyvenimui ir kitiems tikslams.

Pramonės reforma

Pramonės reformos problemas galima apibūdinti taip:

1. Pramonės reforma turėtų būti tvarkoma. Tai reiškia, kad valstybė arba jos tam tikslui sukurta institucija, pvz., „Pramonės reformos valdyba“, turėtų imtis krašto pramonės atstatymo iniciatyvas.

2. Pradžioje reikėtų nustatyti, kurios pramonės šakos būtų kraštui svarbiausios, pasiekiamiausios, praktiškiausios ir panašiai.

3. Kiekvienai pasirinktai produkcijos šakai reikėtų paskirti: a. pradininkų arba iniciatorių grupę, kurių iniciatyva būtų arba perorganizuojamo arba naujai kuriamos įmonės; b. vadovus, kuriuos pradininkai numatytų atkurtoms įmonėms vadovauti; c. pardavimo/pirkimo atstovus, kurie platintų įmonių produktus ir pirtų imonei būtinas medžiagas; d. finansų menedžerius įmonės kapitalo organizavimui. Įmonės galėtų būti pusiau viešos bendrovės su 51% ar daugiau akcijų valstybės nuosavybės (finansuojamos paskolos laktšiais).

Produktų vystymas turėtų dvi pagrindines paskirtis. Viena paskirtis susidėtų iš gaminių, reikalingų krašte. Kita paskirtis ruošytų produktus eksportui. Pardavimo ir pirkimo agentai turėtų įtaką produktų vystyme. Išsivysčiusios pramonės kraštuose pardavimo ir pirkimo funkcija yra labai svarbi vadovavimo dalis. Jie neaplenkia nei mažos galimybės, nei šitiktinė, ką galima parduoti ir ką galima pirti savo organizacijos sustiprinimui. Konkurencija tarp įmonių, yra konkurencija tarp jų pardavimo agentų. Žinoma, blogesni produktą yra sunkiau parduoti, bet pardavėjo sugebėjimai gali persiverti nežymius produktų skirtumus.

Pramonės bazė gali būti integruota, arba neintegruota. Integruota pramonė pagamina viską, kas yra reikalinga aptarnavimui, kurios nors funkcijos. Integruota apsirangimo pramonė pagamintų apsirangimą nuo galvos iki kojų. Antra vertus, kraštas gali turėti daug paskirų dirbtuvių, pvz.: skrybėlių, dirbų ir kojinių; neintegruota pramonė gali turėti net nutrūkimus ir spragas. Pavyzdžiui, siūlų gamyba gali neturėti daigyklių. Daigymui siūlus reikėtų gauti kur

nors kitur.

Integruota pramonės bazė yra pramoningos valstybės reikšmės. Neintegruota pramonė randama nepramoningose valstybėse. Padaryti žingsnį į integraciją, reikia ta linkme koncentruoti kūrybines pramonės jėgas. Tokiuose kraštuose valdžiai reikia aktyviai dalyvauti pramonės vystyme.

Pramonės integracijos problemos. Atsikuriančios valstybės paveldėjo pramonę be pradininkų, vadovų bei gaminių platinimo personalo specialybių ir tradicijų. Be tų specialybių rinkos ekonomijoje pramonė negali plėstis.

Ne tik pramonės reformos, bet ir pavienių įmonių problema turėtų būti pramonės vystymas integravimu kryptimi. Betikale privatizacija perleistų paveldėtą pramonę chaosui.

Pramonės reforma turėtų palaipsniui gerinti ir platininti pramonę. Tam tikslui reikėtų vystyti pradininkų iniciatyvą, teikiant jiems kreditus palankiomis sąlygomis. Kartu vystytųsi ir vadovų bei gaminių platinimo profesijos. Tokiose integruotose pramoninio pastangose būtų galima privatizuoti įmones, jeigu privatizavimas sutaptų su krašto pramoninio tikslais.

Privatizacija: atakirų šakų specializacija. Privatizuoti būtų galima tokias įmones ir patarnavimus, pvz., restoranus, valykles, siuvyklas ir kitokius verslus, kurie veikia, kaip nepriklausomi gamybos vienetai. Privatizacija gali būti irgi naudinga specialioms įmonėms, kurių technologijos greitai keičiasi ir kurios reikalauja besikeičiančių specializacijų. Būtų galima mainyti įmones su kitais kraštais, jeigu jų vietoje įmanoma gauti labiau reikalingas įmones produkcijos šakų integravimui.

(Bus daugiau)

„DIRVOS“ REDAKTORIUS BALYS GAIDŽIŪNAS GRĮŽTA LIETUVON

„Kai grįšiu ten, kur augau, / Mokyklos slenkstio akmenį palikau. / Dar skubinsiuos pabūt šventoriuje. / Jaunystė ten stebėdavau procesijas“... „Čia tėviškė, čia šaknys, čia versmė, / Čia mūsų giminės nebaigta giesmė“... Tai poeto Balio Gaidžiūno eilėraščių posmai iš jo leidinio „Mano kartos likiminiai metai“, išspausdino 1980 metais Clevelande. Ar tada poetui tėviškės sugrįžimo ilgesys buvo tik svajonė, ar mirasas, o gal, kaip sakoma, kad poetams suteikiama ir pranašų dovana?

Balys Gaidžiūnas — rašytojas, poetas, redaktorius ir visuomenininkas po 50 metų, š.m. kovo 6 d. vėl atsistos ant Lietuvos žemės, kurią „Ne savo noru — Gimtą šalį palikau. / Piktį sargybiniui lydejo. / Iki pirmos kancijų stoties... / Nebuvo kas paguodžia. / Man šiltą šypsnį dovanoja. / Ranka pamuoja...“ (Iš ankščiau minėto eilėraščių rinkinio). Nacių apkaltintas Reicho išdavimu, 1944 metais buvo areštuotas ir išsiųstas koncentracijos stovyklon.

Grįžta jis Lietuvon ne trumpalaikiui vizitui ar pasiūlymų, bet visam laikui ten, kur pradėjo pirmuosius gyvenimo žingsnius, kur išsimokslino ir gyvai, su entuziazmu įsijungė į tada dar jaunos valstybės kūrybos darbą. Lietuvos žemės ūkio akademija, tada Dotnuvoje, jį supažindino su pagrindine Lietuvos verslo saka — žemės ūkiu, poeto-žurnalisto talentas jį sodino redaktoriaus kėdėn, tėvynėje ir išeivijoje prikalbinusi net aštuoniolikai metų. Ir „Dirvos“ — tautinės minties lietuvių laikraščio, leidžiamo „Vilties“ draugijos, redaktorius dabar pasitraukia nuo redaktoriaus stalo, prie kurio du kartus buvo pakviestas. Vincui Rasteniui, pereinęs dirbti į Laisvės komitetą, New Yorke, B. Gaidžiūnas laikraštį, iš pradžių su Rasteniu, o nuo 1949 metų vienas redagavo iki 1962 m. Jo iniciatyva buvo įkurta ir „Vilties“ draugija 1952 m. Ties jo redagavimo metai buvo „Dirvos“ žydėjimo metai. Laikraštis buvo leidžiamas du ar tris kartus per savaitę. Vytautui Gedgaudui išėjus pensijon, B. Gaidžiūnas vėl perėmė laikraščio redagavimą nuo 1991 iki 1994 kovo 1 d. Ar ne įdomiai kartojasi istorija? Kai 1917 metais „Dirvos“ redaktorius Juozas Gedminas grįžo Lietuvon, „Dirvą“ redagavo iki 1925 m. Gaidžiūnas grįžta namo, Anicetas Bundonis, iškviestas iš Lietuvos, tęs laikraščio redagavimą. Clevelandas džiaugiasi, kad ir šiais, gan sunkiais

lietuviškai periodikai laikais, „Dirva“, čia gimusi, pasilieka ir toliau, kaip vienas mūsų kultūros židinių.

Per 78 metus „Dirvą“ redagavo septyni redaktoriai: Vincas Jakubynas (1916-1917), Juozas Gedminas (1917-1919), Kazys S. Karpus (1919-1948), Vincas Rastenis (1948-1951), Balys Gaidžiūnas (1949-1962), Jonas Čiurberkis (1962-1968), Vytautas Gedgaudas (1968-1991), Balys Gaidžiūnas (1991-1994), Anicetas Bundonis (1994-...).

Balys Gaidžiūnas jau Žemės ūkio akademijoje vadovavo Jaunosios Lietuvos korporacijai. Iš Akademijos išėjo su agronomo-ekonomisto diplomu. 1936-39 metų laikotarpyje redagavo „Jaunąjį ūkininką“, „Radio laikraštį ūkininkams“ ir „Žemės ūkį“. Sovietams okupavus Lietuvą, jis įsijungė į pogrindžio judėjimą. Vokiečių okupacijos metu organizavo ir buvo Vliko nariu bei jo vicepirmininku. Vokiečių areštuotas, daugiau kaip metus praleido įvairiuose Vokietijos kalinimuose, iki pat amerikiečių išlaisvinimo 1945 m. 1945-49 Vokietijoje buvo Vliko vykdomosios tarybos narys. 1949 m. imigravo Amerikon, Clevelande ir pradėjo dirbti „Dirvoje“. Vėliau vertėsi privačia prekyba savo „Patria“ firmoje, iki vėl buvo pakviestas toliau redaguoti „Dirvą“.

Jau ne taip kuklus yra Balio Gaidžiūno indelis lietuvių literatūros lobynan. Atskirais leidiniais iki šiol išleista: „Jaunystė arimuose“ (1936), „Žaliuojanti žemė“ (1937), „Rūpesių dienos“ (1946), „Pakeliui į mirtį“ (1948), „Vienietis metai ir viena savaitė“ (1950), „Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai lietuvių maldose“ (1950), „Mano kartos likiminiai metai“ (1980), poema „Berniukų Mišios“ (1983), „Saulėtos ir rūšies dienos“ (1986). Parašė Clevelando Dievo Motinos parapijos istoriją ir suredagavo tos parapijos 50 metų sukaktuvinį leidinį (1979). Knygos „Lietuvos Madonų šventovės“ autorius (1988). O kiek „Dirvos“ vedamųjų ir apžvalginių straipsnių?

Malonūs ir ilgai prisimintini išlikę gan dažni su Redaktoriu pasišnekesiai ir bendravimas per ištisus 45 metus. Ir dabar, jam grįžtant Lietuvon, mūsų pokalbio kai kuriomis ištraukomis vėl pasidalinti ir su „Draugo“ skaitytojais. — Manau, kad anksčiau ciutuoti Jūsų Poezijos posmai nusakė ir tikrąsias priežastis grįžti Tėvynėn. Bet palikti čia sūnų Kęstutį ir dukrą Rūtą su šeima yra skaudus išsiskyrimas. Juk Jūsų paties žodžiais: „Ar galit jūs suprasti, ką reiškia grįžti

Laisvės paminklo prie Lietuvos Madonų šventovės Clevelande, 1981 m. birželio 12 d. atstatymo iškilmių garbės svečiai (iš kairės): Balys Gaidžiūnas, Alfonsas Mikulskis, Bernardas Brazdžionis ir Stasys Santvaras.

(Nepažįstamų žmogum į savo tėviškę, / kur sužulėjusio laukų veleno / Pilna tavo atminimų ir pedų?), — paklausiau Redaktorių.

— Pradžioje nebuvo lengva, bet mums, kurie iš anksčiau esam pasisakė, kad mūsų „kelionės“ tikslas grįžti namo, reikės pasipausti ir prie sąlygų prisitaikyti, — atsakė jis.

— Jūsų paliekama „Dirva“ bent viešai nesiskundžia kokiais ypatingais finansiniais sunkumais ar bendradarbių stoka. Kai žvelgiate ateitin vargų išeivijos lietuvių spauda gali tikėtis tokio „aukso amžiaus“? Kas darytina, kad daug kas verkia be reikalo. O verksmu nieko nelaimėsime. Reikia realiai planuoti ir dirbti, dirbti!

— Nemanau, kad įsikūręs Lietuvoje „sėdėsite rankas susinėręs“, neiškesite savo nuomonės nepareiškęs ir Lietuvos, ir išeivijos spaudoje. Ji būtų naudinga ir Lietuvai, ir išeivijai. Kokia Jūsų vizija ateities Lietuvai?

— Kai išnyks „jūs ir mes“, visiems bus lengviau. Bandysiu rankų susidėjęs nesėdėti, o

silpnas lietuvių kalbos mokėjimas. Kol kas tautiniai silpna imigracija, redakciniam darbui neviliojanti ateitis.

— Pažinote išeivijos gyvenimą, jį sekėte atviromis akimis ir ausimis, jį registravote savo raštuose, pranešimuose, diskusijose, išgyvenote išeivijos dvasinio ir politinio pakilimo ir nuosmūgio momentus. Kokios priemonės ar siūlymai galėtų bent kiek prilaikyti mūsų visuomenės kritimą daugely gyvenimo srityse ir grąsinančią apatiją?

— Jei tokių receptų turėčiau — būčiau garsus žmogus. Tik manau, kad daug kas verkia be reikalo. O verksmu nieko nelaimėsime. Reikia realiai planuoti ir dirbti, dirbti!

— Nemanau, kad įsikūręs Lietuvoje „sėdėsite rankas susinėręs“, neiškesite savo nuomonės nepareiškęs ir Lietuvos, ir išeivijos spaudoje. Ji būtų naudinga ir Lietuvai, ir išeivijai. Kokia Jūsų vizija ateities Lietuvai?

— Kai išnyks „jūs ir mes“, visiems bus lengviau. Bandysiu rankų susidėjęs nesėdėti, o

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

ieškoti reikalingo darbo. Lietuva turėjo ir visada turės skaudulį. Visi dirbdami, turime sulaukti ir šviesesnių laimėjimų. Noriu, kad kiek galima daugiau grįžtų iš emigracijos į namus. Noriu, kad susidarytų branduoliai, kurie, į Lietuvą grįžę, rodytų geras pavyzdžius. Noriu, kad jie būtų priimami, kaip savų šeimų nariai.

Nuo kovo pirmos jau kitas perima „Dirvos“ vairą. Tai Anicetas Bundonis, 67 metų, elektros inžinierius, Maskvoje gavęs gamtos mokslų doktoratą. 33 metus dirbo Eksperimentinės ir klinikinės medicinos mokslinio tyrimo institute Vilniuje. Prieš 40 metų porą metų yra dirbęs Klaipėdos srities laikraščio redakcijoje. Jau ne nuo šiandien „Dirvos“ bendradarbis. Clevelandan atvyko vienas; žmona — odontologė, sūnus lazerių specialistas, Suomijos firmos Ahlstrom atstovas Lietuvai, duktė — matematikė ir du vaikaičiai dar pasiliko Lietuvoje.

Vacys Rociūnas

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Amerikiečių šeimai reikalinga nerūkanti, gerai angl. kalbanti moteris prižiūrėti 2 mergaites 3½ ir 1½ metų. Siek tiek namų ruošos; 5 darbo dienos, atskiras did. kamb. su „cable“ TV, video ir tel. \$250 /sav. Skambinti 9 v. r. — 7 v. v. (Philadelphia) Tel.: 215-664-4727

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus. FRANK ZAPOLIS 3208 ½ West 95th Street Tel. — (708) 424-8854 (312) 581-8854

ELEKTROS.

IVEDIMAI — PATAISYMAI Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai. 312-779-3313 KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.

H. Deckys Tel. 585-6324

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA RE/MAX REALTORS (312) 586-5959 (708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

• Perkant ar Parduodant • Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas • MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba • Nuosavybės įkainavimas veltui • Perkame ir Parduodame Namus, • Apartamentus ir Žemę. • Pensininkams Nuolaida.

REALMART, INC. 6602 S. Pulaski, Chicago, IL 60629 312-585-6100

BALYS BUDRAITIS

Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybės pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestiuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAITIS Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

KMIECIK REALTORS 7922 S. Pulaski Rd. 4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER 284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

Parduodamas naujas NAMAS

netoli Nemuno, Druskininkuose, ant ežero kranto. Namas mūrinis, dviejų aukštų; 2 svetainės; 6 miegamieji; 2 virtuvės; 2 vonios. Didelis mūrinis ūkinis pastatas su vasaros virtuve ir garažu; 18 arų sklypas, sodas, daržas, šulinys. Besidomintiems galime pasiūlyti namo fotografijas. Kreipkitės tel. (011-3707) 233772.

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

LIETUVIŠKI RAGUOLIAI

- kepame virš 30 metų
- siunčiame į visas JAV valstijas
- 3 dydžiai: 5, 10 ir 15 sv.
- laikas užsisakyti Velykoms

Skambinkite: Juozui Liūdžiui (203) 223-2380

LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA 1945-1990

Kazio Bradūno ir Rimvydo Šilbajorio redaguota, dvidešimties autorių parašyta knyga, apžvelgianti visą 45 metų mūsų egzodo literatūros laikotarpį. Veiklas 864 didelio formato puslapių, kuriuos puošia šimtai įvairiausių iliustracijų. Leidėjas — mecenatas yra Lietuvių Fondas, vardinis leidėjas — Lietuvos Istorijos Institutas.

Leidinyje gaunamas „Drauge“, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Knygos kaina — \$30.00. Užsiskaitant paštu, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$4.00, į Kanadą — \$6.00, į kitus kraštus — \$6.50. Iliuzojus gyventojai visais atvejais dar primoka \$2.63 valstijos mokesčių.

City Center GT-International

PLB IR LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJOS PAVEDIMU OFICIALI KELIONIŲ AGENTŪRA TVARKYTI IR KOORDINUOTI KELIONES Į 1994 DAINŲ ŠVENTĘ LIETUVOJE.

KVIEČIAME!

Pasinaudoti žymiai nupigintomis lėktuvų bilietų kainomis IŠ VILNIAUS:

NEW YORK	\$725.00	MIAMI	\$850.00
BOSTON	\$750.00	DALLAS	\$850.00
TORONTO	\$750.00	HOUSTON	\$850.00
MONTREAL	\$750.00	LOS ANGELES	\$925.00
CHICAGO	\$825.00	SAN FRANCISCO	\$925.00
DETROIT	\$850.00	VANCOUVER	\$950.00
WASHINGTON	\$850.00		

Kainos yra abipusinės. Bilietai privalo būti išrašyti ir kelionė prasidėti iki 1994 m. kovo 31, iškilus reikalui nakvoti, už viešbučius primokėti nereikia.

Dabar jau galima registruotis grupinėms kelionėms:

1. Dainų šventė — „Lietuvos Vyčiai“ 29 birželio iki 13 liepos.
2. Dainų šventė — „Lietuvos Vyčiai“ 29 birželio iki 13 liepos, Grupė „B“
3. „Draugo“ kelionė po Pabaltijį, baigiant su Dainų švente Lietuvoje, 26 birželio iki 12 liepos.
4. Kelionė po Pabaltijį „A“ 26 liepos iki 08 rugpjūčio.
5. Kelionė po Pabaltijį „B“ 16 rugpjūčio iki 29 rugpjūčio.

Mūsų Vilniaus raštinė — jūsų paslaugoms!

SIŪLOME:

Mūsų labai populiarias septynių (7), dešimties (10), ir keturiolikos dienų (14) keliones po Lietuvą. Prašome skambinti dėl tolimesnių informacijų.

Atstovaujame visas akredituotas pasaulio oro linijas. Jums pageidaujant, galime išrašyti lėktuvų bilietus mūsų raštinėje Vilniuje. Apmokėjimas gali būti Amerikoje, arba Lietuvoje. Garantuojame žemiausias kainas ir užtikrintą patarnavimą.

Visais kelionių reikalais — bilietais, atostogomis po visą pasaulį, kelionėmis laivu, traukiniu, lėktuvu — kviečiame kreiptis į mus ir mes maloniai ir profesionaliai aptarnausime visose mūsų raštinėse.

G. T. INTERNATIONAL, INC. 9825 SOUTH 79TH AVENUE HICKORY HILLS, ILLINOIS 60457

TELEFONAI: (708) 430-7272 TELEFAX: (708) 430-6783

City Center GT-International GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37 VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147 2-223-184 TELEFAX (370) 2-223-148

1984 metų „Draugo“ 33-jo romano jūry komisija, kuri iš atsiųstų kūrinių geriausiu pripažino Alės Rūtos romaną „Pirmieji svetur“. Komisijos pirm. Balys Gaidžiūnas (vidury); priekyje Dalia Stanišienė (kairėje) ir prof. dr. Jolita Kavaliūnaitė; stovi Juozas Stempušis (kairėje) ir Vacys Rociūnas. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

RELIGIJA ŠEŠTADIENINĖSE MOKYKLOSE IR VASAROS STOVYKLOSE

Lietuvių sielovados taryba, rūpindamasi mūsų jaunimu, su rengė savo metiniame suvažiavime, įvykusiame 1993 lapkričio 27 d. Lemonte, Illinois, simpoziumą tema „Religija šeštadieninėse mokyklose ir vasaros stovyklose“.

Suvažiavimą pradėjo vėlyvas Paulius A. Baltakis, OFM. Savo žodyje jis apžvelgė išeivijos lietuvių katalikų parapijų veiklą ir kalbėjo apie prasižėjusį su susiporavimą su Lietuvos parapijomis, apie pagalbą Lietuvai ir Lietuvos parapijoms, apie kun. prof. A. Rubšio baigiamą Šventojo Rašto Senojo Testamento vertimą ir apie Amerikos vyskupų įsteigtą komisiją rūpintis jaunimu.

Simpoziume, kurį moderavo dr. Edmundas Saliklis, kalbėjo Birutė Bublėnė, Regina Kučienė, kun. Algirdas Paliokas, SJ, ses. Margarita Bareikaitė ir kun. Antanas Saulaitis, SJ. Diskusijose dalyvavo daugelis simpoziumo dalyvių.

Kun. A. Paliokas pastebėjo, kad Lietuvoje, vėl leidus dėstyti mokyklose tikybą, juo vyresni mokiniai, tuo mažesnis procentas lanko tikybos pamokas, bet lankantieji domisi tikyba, yra iimlūs. Amerikoje blogiau, ypač su vyresniaisiais. Niekas jiems neįdomu.

Kai žmogus, ypač jaunas, valdo ne tiek protas, nei jausmai, ir kai jausmai išauga į garbės, turto, seksualinius ir kitus geisumus, tai, jų valdomas, jis neis aukos keliu. Jis mokysis, kad gautų darbą, pinigų ir turėtų malonumų.

Seksualinė revoliucija čia nusibūdė tikėjimu. Ji neįsnyko, bet išsiskynio ir įsivertino (pagal 1993.05.24 „Time“ žurnalą, 74% septyniolikmetių gyvena seksualinį gyvenimą). Per komunikacijos priemonės jaunimas tai anksčiau sužino.

Ką daryti? Priešingai komunikacijos priemonėmis skleidžiamam melui, kad seksas gerai, gvilidenti meilės tema mokyklose (jei tai įmanoma), jaunimo stovyklose ir organizacijose, koreguoti jų nuomones ir vesti prie krikščioniškosios doros principų. Mokytojai ir stovyklų vadovai turi aiškiai ir teisingai žinoti moralinės teologijos reikalavimus šioje srityje.

Didžiausią įtaką turi tėvai. Jie, kaip mokytojai ir stovyklų vadovai, turi susipažinti, kaip vaikams atskleisti šią sritį, kad tos vertybės būtų vaikui šventos ir neliečiamos.

Seselė Margarita Bareikaitė taip pat pastebėjo, kad Lietuvoje jaunimas imlesnis religijai ir organizacijose, koreguoti jų nuomones ir vesti prie krikščioniškosios doros principų. Mokytojai ir stovyklų vadovai turi aiškiai ir teisingai žinoti moralinės teologijos reikalavimus šioje srityje.

Didžiausią įtaką turi tėvai. Jie, kaip mokytojai ir stovyklų vadovai, turi susipažinti, kaip vaikams atskleisti šią sritį, kad tos vertybės būtų vaikui šventos ir neliečiamos.

Seselė Margarita Bareikaitė taip pat pastebėjo, kad Lietuvoje jaunimas imlesnis religijai ir organizacijose, koreguoti jų nuomones ir vesti prie krikščioniškosios doros principų. Mokytojai ir stovyklų vadovai turi aiškiai ir teisingai žinoti moralinės teologijos reikalavimus šioje srityje.

Kai Lietuvoje šalia mokyklos religijos pamokyti gali tik seneliai, močiutės, nes tėvai, užaugę tikėjimo draudimo metu, patys religinio susipratimo neturi, tai Amerikoje tėvai, daugeliu atveju materialistiškai nusiteikę, religijos nerespektuoja ir nemato reikalo, kad ji būtų dėstoma mokykloje. Tai junta ir patys vaikai.

Šiam trūkumui atverti svarbu, kad jaunimo vasaros stovyklose šalia perteikiamų kultūrinių vertybių (intelektualiųjų, moralinių ir estetinių), būtų ypač skiriama dėmesio religijai, kuri yra kultūros atlaikymas ir viršūnė. Išjungus iš ugdymo religiją, pilnutinis asmenybės ugdymas neįmanomas. „Krikščioniškasis auklėjimas apima visą žmogaus gyvenimą, individualinį, socialinį, nesiekdamas jo kuriuo nors būdu susiaurinti,

bet jį iškelti, suderinti ir tobulinti pagal Kristaus pavyzdį ir jo mokymą“ (Pijus XI).

Tinkamai suplanavus, vasaros stovyklos yra vertingos savo turiniu, o dainos, giesmės liturgija, vaidinimai ir įvairūs užsiėmimai padaro stovyklos dienas įdomias.

Regina Kučienė, JAV LB Švieto tarybos pirmininkė, supažindino su šio meto tikybos dėstytoju lituanistinėse šeštadieninėse mokyklose.

Perredaguota tikybos dėstyto programa, kurią 1977 m. buvo parengęs kun. A. Saulaitis. Kun. J. Vaišniui, SJ, ją peržiūrėjus ir vyskupui P. A. Baltakui patvirtinus, išsiuntinėta visoms lit. mokykloms.

Susilaukta naujų tikybos vadovėlių. Mokyto. A. Milmanienė, dėstanti tikybą Detroito lit. mokykloje, parengė šešis religinio auklėjimo vadovėlius, išversdama juos iš anglų kalbos ir pritaikydama mūsų mokykloms. Keturi iš jų („Pakviesti į jo puotą“, „Kad vėl būtų gera“, „Džiugu, džiugu“ ir „Jėzus su mumis“) išspausdino Putnamo seselės, o du dar rankraštyje. Reikia juos peržiūrėti ir išleisti, taip pat ir minėtus keturis, kurių laidos išsibaigė.

Vėliau buvo išleista serija mažų knygelių: „Šv. Raštas“, „Dešimt Dievo įsakymų“ ir kitų. Jos puikiai išleistos, bet ketas pritaikytas suaugusiems.

1991 m. pasirodė nauji „Tikiu“ vadovėliai mokytojoms, katechetams. Pratrarmėje sakoma, kad mokytojų pedagoginis pasirengimas padės įveikti didžiąją dalį iššLANCIJŲ sunkumų. Tai tiks tikybos mokytojams Lietuvoje, bet ne išeivijos lit. mokykloms, kurių mokytojos dažniausiai motinos, kurios rūpinasi lietuviškos išlaikymo savo atžalose, bet pedagoginio pasiruošimo neturi. Todėl reikia, kad Lietuvių sielovada padėtų ruošti tikybos mokytojus.

Is 25 lit. mokyklų JAV, tikybą dabar dėstoma keturiose. Jei šeimos būtų daugiau dėmesio skiriama religiniam auklėjimui ir jei pakankamai turėtume paruoštų tikybos mokytojų, padėtis pagerėtų.

Negauname, kas kalbėtų religinio ugdymo klausimais Švieto tarybos kasmet rengiamose Darbo konferencijose ir Mokytojų studijų savaitėse. Praėjusią vasarą Mokytojų studijų savaitėje apie tikybos dėstyto kalbėjo mokyto. A. Milmanienė. Jos pašnekesį užkordavome, perrašėme ir išsiuntinėjome mokykloms. Būtų gera, jei Lietuvių sielovados taryba paruoštų mokykloms vaizdajuosčių, kurios palengvintų tikybos mokytojų darbą.

Kun. A. Saulaitis savo pranešime vedamąja mintimi pasi-rinko religinį išgyvenimą, nes per išgyvenimą einama į tikėjimą, o ne atvirktčiai.

Išskirtines sąlygas Dievui atsiliiepti sudaro gamtos aplinka, ypač stovyklose, ir kun. A. Saulaitis išdalino paruoštus tekstus ir supažindino su katalikų sielovados gamtoje pagrindais, siekiais, uždaviniais ir dėsniais, parengtais „National Federation of Catholic Youth Ministry, Outdoor Ministry Committee“. Žaidimai, vaidyba, šventės, malda, laužai, vakariniai pokalbiai sudaro geras sąlygas tikinčiųjų bendruomenei išgyventi.

Galutinis krikščionybės tikslas – tarnauti kitiems. Mes veikiamė paskirus asmenis, ne grupes, veikiamė vieni kitus, bendraamžiai bendraamžius.

Tomas Ambutas
Nuotr. Irenos Senkevičienės

Todėl skirtinas dėmesys paskiram asmeniui.

Pagrindinis religinio ugdymo veiksnys, kaip ir ugdymo apskritai, yra šeima, tėvai. Tai kalbėjusieji pabrėžė. R. Kučienė kalbėjo apie kitą ugdymo veiksnį – mokyklą, lit. šeštadienines mokyklas. Kiti kalbėjusieji kėlė taip pat didelį vasaros stovyklų vaidmenį, o Birutė Bublėnė savo pranešimu jį išryškino.

Vasaros stovyklų tikslas, kalbėjo ji, yra auklėti jaunimą katalikiškoj ir lietuviškoj dvasioj, žadinant Dievo, tėvynės ir artimo meilę.

Vaikai geriausiai įsisavina, kuoj jie diena iš dienos gyvena. Stovyklose per dvi savaites kuriama kasdienybė krikščioniškoje dvasioje. Per Mišias, maldas, giesmes, pašnekesius, bendraamžių bendravimą krikščioniškoji teorija virsta krikščioniška praktika. Išgyvenama krikščionybė, Dievo artumas gamtoje. Įvyksta tai, ką kard. V. Sladkevičius yra pasakęs, kad katalikų tikėjimas yra ne tik išmoktas katekizmas, bet yra gyvenimas tikėjimu.

Dažnu atveju vaikai pradeda praktikuoti katalikybę tik stovyklose, pirmą kartą pradėdami dieną maldą, padėka Dievui už naują dieną, malda prieš ir po valgio. Vaikai entuziastingai pasineria į krikščioniškojo gyvenimo praktiką ir nori grįžti į stovyklą, kur rado džiaugsmą nuoširdžių maldoj, pokalbiuose religinėm temom.

Stovyklos reikšmingos ne tik vaikams. Tai B. Bublėnė pailiustravo keliais pasakymais, tilpusiais prieš keletą metų „Atėityje“. „Man prasmingiausias buvo laikotarpis, sakė Paulius Kuras iš Londono, Kanados, praleistas stovyklose ir žiemos kursuose. Dalyvavimas juose praplėtė mano akiratį ir atvėrė mano širdį krikščioniškai pasaulėžiūrai“.

„Man didžiausią įtaką padarė stovyklinis gyvenimas. Tuo metu iš esmės susiformavo mano pasaulėžiūra ir charakteris. O tai ypač man buvo reikšminga pačiu sudėtingiausiu bendrimo laikotarpiu – moksleivės ir studentės metais. Manje susiformavo vertybių skalė, kuria galėjau remtis, darydama savarankiškus sprendimus“, pasakojo Gabija Juozapavičiūtė-Petraskienė.

Stovyklos programa, siekiant ugdyti jaunas krikščioniškas asmenybes, turi būti krikščioniška savo turiniu ir patraukli savo forma. Ji turi derintis su dalyvių amžiumi. Pradėti su pačiais jaunaisiais.

Reikėtų vengti mokyklinės atmosferos, kai mokytojas moko, o vaikai pasyviai sėdi ir nuobodžiauja. Stovyklautojai turėtų būti įtraukiami į saviuoklę per įvairius žaidimus, dainas, šokių, sportą, vaidinimus, rankdarbius. Svarbu pasiekti, kad vaikai ne tik džiaugsmingai išgyventų stovyklos gyvenimą, bet ir sistemingai puoselėtų savyje savarankiškumą.

Vadovai turi būti susipažinę su krikščioniška ideologija. Svarbu vadovų elgesys, nes savo pavyzdžiu jie formuoja besivystančią individo asmenybę.

Kapelionai turėtų mokėti su-prasti jaunimą, sugebėti šnekėtis su jais jiems rūpimais religiniais, moraliniais ir kitais klausimais, ne didaktiškai pamokslauti, o kartu su jaunimu diena diena ugdomasias vertybes išgyventi. Tačiau pastaruoju metu darosi vis sunkiau iš viso kunigų vasaros stovyklai prisipažinti.

Būtina kasmet rengti vadovų kursus. Juose vadovai turėtų įsąmoninti, kad dinamiškas gyvenimas krikščioniškoje dvasioje yra nepalyginamai labiau pamokantis, negu statiškas žodis ar sausas pamokslas.

Po to vyko diskusijos. Prel. V. Baltiūnas sakė, kad stovyklos labai gerai, bet religinio auklėjimo problema glūdi šeimoje. Reikia, kad tėvai drauge su savo parapija ruošytų vaikus prie pirmos komunijos. Juozas Polikaitis pastebėjo, kad jaunosios šeimos nelanko Mišių, neapraktikuoja tikėjimo, o dr. Ad. Damušis – kad jaunimas nesidomi ne tik religija, bet ir visu tuo, kas lietuviška. D. Kuolienė paaiškino, kad tėvų religinis susipratimas neaugo drauge su profesiniu išsilavinimu, o sustoję pradžios mokyklos lygyje. Tačiau, užuot tėvus peikus, reikia juos pirmiausia auklėti. Svarbus čia kunigo vaidmuo bei pavyzdys, nes, anot Liudos Ruginienės, jei nėra parapijoje Kristaus, meilės, tai nieko nėra.

Gyvename meta, kai populiarioji kultūra žavisi kultūriniais religijos aspektais, tačiau be tikėjimo, be Kristaus (kun. A. Saulaitis). Reikia rengti jaunimui stovyklas, kursus. Tačiau, užuot spraudus jaunimą į mūsų tikėjimo modelį, reikia klausytis, ką jaunas žmogus sako, reikia dialogo (dr. Dalia Boydston). Reikia taip pat moralės klausimais dialogo, seksualinio auklėjimo (kun. J. Vaišny).

Jaunatvė gražiausias gyvenimo metas. Reikia stovyklų bei kursų pagalba sukurti jaunimui sąlygas drauge ieškoti ir siekti didžiųjų vertybių (p. Saulienė), nes vertybės nėra išmokstamos, o išgyvenimu išgyjamos (p. Lukoševičienė).

Simpoziumui pasibaigus, vysk. P. A. Baltakui pageidaujant, buvo sudaryta komisija iškeltų minčių santraukai ir išvadoms padaryti tokios sudėties: kun. A. Saulaitis, ses. M. Bareikaitė, B. Bublėnė, J. Kavaliūnas, I. Polikaitienė ir L. Ruginienė.

Išvados

1. Norint mokyklose religinio ugdymo lygį kelti, reikia pradėti nuo mokytojo. Todėl tikybos mokytojams tobulintis ir naujoms ruošti reikia rengti kursus per Mokytojų studijų savaites, kurias kasmet Dainavoje rengia JAV LB Švieto taryba. Reikėtų pradėti jau šią vasarą ir skatinti dalyvauti dabartines mokytojas ir visas kitas, kurios su-tiktų nuo rudens tikybą dėstyti. Kursuose turėtų būti gilnamas bendrosios pedagoginės ir religinio ugdymo žinios, aiškinama tikybos dėstyto metodika pagal turimus įvairių skyrių vadovėlius.

2. Įtraukti į rajoninių mokytojų konferencijų programas religinio ugdymo klausimus arba rengti atskiras tikybos mokytojų rajonines konferencijas bei seminarus.

3. Rengti ir leisti naujus tikybos vadovėlius bei pratimus ir laiku leisti naujas vadovėlių bei pratimų laidas, kai jos baigiasi.

4. Reikia ir religiniam ugdymui skirtų vaizdajuosčių.

5. Vasaros stovyklos ir žiemos kursai atlieka jaunimo ugdyme didelį vaidmenį. Reikia ir toliau jas kasmet rengti ir remti.

6. Jų pasiekimas daug pri-

PASTANGOS IŠLAIKYTI JELCINĄ BET KOKIOMIS PRIEMONĖMIS

ALGIMANTAS S. GEČYS

(Pabaiga)

Konferencijos dalyvių klausimai

Apčiai laiko buvo palikta konferencijos dalyvių klausimams. Latvių ir estų paklausimai daugiausia buvo dėl kariuomenės atitraukimo ir nepagrįstų Latvijai ir Estijai kaltinimų dėl ten gyvenančių rusų teisų paneigimo. Lietuvių klausimų būta daugiau bandančių „administraciją prieš plauką paglostyti“.

Is Clevelando atvykusi Gražina Kudiukienė klausė, ką JAV darytų, jei Jelcino reformos nepavyktų ir jam tektų prarasti valdžią. Kaip JAV-ės gintų Baltijos valstybes, jei joms gręstų pavojus iš Rusijos? Atsakyta, kad geriausia saugumą Baltijos valstybėms garantuoja demokratinė Rusija. Jelcinas yra palankus Baltijos valstybių nepriklausomybei. Reformos Rusijoje privalo pavykti. Is atsakymo buvo aišku, kad JAV-ės šiuo metu alternatyvios politikos, jei demokratizacija Rusijoje žlugtų, neturi.

JAV LB atstovavęs A. Gečys atkreipė dėmesį, kad A. Kozyrevo pareiškimas dėl itakos sferų buvo pasakytas Rusiją Nepriklausomų valstybių sandraugos šalyse atstovaujantiems ambasadoriams. Jų tarpe būta ir Rusijai Baltijos valstybėse atstovaujančių ambasadorių. Tai patvirtino faktą, kad Rusija nori Baltijos valstybes laikyti savo itakos sfera, jei ne dalimi. Įdomiu sutapimu, JAV Saugumo taryboje už Nepriklausomų valstybių sandraugą atsakingi pareigūnai taip pat rūpinasi Baltijos valstybių reikalais. Pusšimtį metų baltams bandžius pabėgti nuo priklausomybės Maskvai, matome, kad nei Rusija, nei JAV nenori leisti Baltijos valstybės atsispalvinti nuo didžiojo brolio. Prašyta paaiškinti?

Is klausimą atsakė vyr. direktorius Burns, atskėdamas, kad Valstybės departamente Baltijos valstybės yra atskirtos nuo Rusijos ir pavestos administruoti Europos biurui. JAV Tautinio Saugumo taryboje Baltijos valstybės yra paliktos asmenų, atsakingų už Nepriklausomų valstybių sandraugą, žinioje. Jam darbuojantis Saugumo taryboje daugiau kaip ketverius metus ir buvus atskirgiam už Baltijos valstybes, buvę natūralu jo žinioje palikti Baltijos valstybių reikalus, kartu pavedant atsakomybę rūpintis sandraugos valstybėmis. Jis tiki, kad Amerikos baltai tai

klausio nuo vadovų, programų, viso personalo. Todėl tai pat svarbu kasmet ruošti vadovų kursus.

7. Rengiant stovyklų ir kursų programas, reikėtų nepamiršti ir seksualinio auklėjimo, naudojantis šio krašto katalikų mokyklų programomis. Šis auklėjimas, kaip dorinio auklėjimo dalis, remiasi būdo lavinimu, sąžinės auklėjimu, žmogiškosios garbės ir vertės pajautimu. Didžiausios reikšmės čia turi religinė, sakramentų praktika, kuri atbaidgia dorinio auklėjimo priemones.

8. Todėl svarbu turėti stovyklose ir kursuose kunigą, ypač sugebantį su jaunimu dirbti. Yra jau galimybių ir is Lietuvos atsikviesti. Šiuo atveju reikia iš anksto planuoti.

Šį kartą simpoziumas pagrindinį dėmesį skyrė dviem ugdymo veiksniams – lit. mokykloms ir vasaros stovykloms. Todėl tuo šį kartą ribotasi ir išvadas darant.

J. Kavaliūnas

DRAGAS, ketvirtadienis, 1994 m. vasario mėn. 24 d. 5

Baigiamosios pastabos

Is šio informacinio pasimatymo daryti griežtesnes išvadas pavojinga, tačiau gal ir būtina. Pats susitikimas buvo organizuotas, jei ne paveikti Amerikos baltų opinią administracijos naudai, tai bent kiek apraminti baltus dėl JAV užimtos politinės linijos Rusijos atžvilgiu. Apie Naujus metus administraciją atsiekusios Rytų Europos kilmės asmenų telegramos bei paskambinimai buvo sėkmingi. Įtaką galime turėti ir užsienio politiką galime paveikti, jei savo pastangas bei jėgas deriname.

JAV užimta politinė linija Rusijos atžvilgiu mažai pakitus nuo prez. Bush laikų. Bushas visokiomis priemonėmis stengėsi išlaikyti valdžioje M. Gorbaciovą, o prez. Clintonas – B. Jelciną. Tai asmenybėmis paremta politika, neturinti platesnės vizijos Rusijai demokratinti ar Rytų Europai stabilizuoti. Amerika nežino, ką ji darys jei Jelcinui bus lemta iš valdžios iškristi!

Strobe Talbott asmenyje Rusija turi ištikimą draugą, neleidžiantį aplink Rusiją formuotis jėgoms, kurios ilgainiui pajęgtų Rusijos imperialistiniams siekiams pasipriešinti. Is Ukrainos atimant turimus branduolinius ginklus, svajoti apie sukuriamą stipresnio bloko (apimančio Ukrainą, Lenkiją, Baltijos valstybes) yra nerealu. „Partnerystė vardan taikos“ yra dar viena nuolaida Rusijai ir jos nacionalistams, griežtai nepritariančioms NATO grupučių buvimui prie Rusijos ir Sandraugos valstybių sienų.

Baltijos valstybės geriausia saugumo garantiją gali suteikti Vakarų Europos valstybės, pajėgios Rusijai padikuoti sąlygas ne karine, bet ekonomine jėga. Lietuvai, Latvijai ir Estijai yra būtina kuo skubiau susitvarkyti savo ekonominius reikalus ir integruotis į Europos Bendriją. Tik ekonominiai pajėgūs Baltijos valstybės gali tikėtis Vakarų Europos demokratijų užtarimo ir paramos. Likus „bananų respublikomis“, niekam nebus svarbu, kieno itakoje ir kieno valdžioje Baltijos valstybės bus lemta atsidurti.

TREJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
TEKLA
RUCHAS

Brangī Mamyte, mes Tavęs negalim pamiršti! Bėga dienos be Tavės, ir skauda mums širdis – pasiilgom Tavo šilto šypsenos ir Tavo švelnaus veido. Tavo vieta tuščia, ir niekas niekada jos užimti neįstengs...

A.†A. Tekla gimė Lietuvoje, 1888 m. vasario 25 d., mirė Chicagoje, 1991 m. vasario 27 d., sulaukusi ilgų ir gražių 103-ju metų.

Šv. Mišios už velionę Teklą bus aukojamos sekmadienį, vasario 27 d. 7 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje ir pirmadienį, vasario 28 d. 8 val. ryto Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje.

Prašome pasimelsti už mūsų Mamytę!

Sūnus Walter Ruchas ir duktė Sabina Henson.

A.†A. ANTANINAI KASPUTIENEI

mirus, sūnus PRANA, ALFONSA ir JONĄ ir jų šeimas užjaučiame ir kartu liūdime.

Stasys, Natalija ir Regina Sliziai

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Šv. Kazimiero kongregacijos seserys kviečia dalyvauti šv. Mišiose, prašant Dievo, kad jų įsteigėja Motina Marija Kauptaitė būtų paskelbta palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos trečiadienį, kovo 2 d., 7 val. vakare vienuolyno motiniškojo namo koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd. Mišias aukos kun. Viktoras Rimšelis, MIC.

Vakaronė su kun. Antanu Saulaičiu. SJ tikrai įvyks penktadienį, vasario 25 d., 7 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Kun. Saulaitis, visiems žinomas, kaip įdomus ir įžvalgus kalbėtojas, papasakos savo išpučius iš vėliausios kelionės Lietuvoje, pailiustruodamas juos skaidremis. Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti.

Paroda „Panevėžio partizanai 1945-1950 m.“ rengia Lietuvos dailės muziejus Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, vasario 26 - kovo 13 d. Atidarymas šeštadienį, vasario 26 d., 7 val. v. Ekspozuojama apie 50 nuotraukų iš Žaliosios Girios partizanų archyvo. Visuomenė prašoma šią išskirtinę parodą susidomėti ir gausiai lankyti.

„Saulutės“, Lietuvos našlaičių globos būrelis susirinkimas bus ketvirtadienį, kovo 3 d., 7:30 v.v. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, konferencijų kambaryje. Regina Kulienė papasakos apie socialinės rūpybos darbuotojų paruošimą Lietuvoje, o Indrė Tūnėlienė – apie vaikų bei tėvų globos ir gyvenimo sąlygas.

„Pilėnų“ operos spektaklio, kuris bus balandžio 17 d., 3 val. popiet, Mortono mokyklos salėje, bilietai jau gaunami Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629. Telefonas (312) 471-1424. Bilietų kainos 35, 25, 20 ir 12 dol. Vaznelių – Gifts International krautuvė atidaryta tik antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. popiet. Bilietus galima užsisakyti ir paštu, tik reikia pasiųsti atitinkamai sumai čekį: Lithuanian Opera Co., Inc.

LB Cicero apylinkės vardu R. Rimkus savo laikutėje mums rašo: „Šimtas derybių „Draugui“ atsidėkojant už spausdintus pranešimus Cicero apylinkės Vasario 16-osios minėjimo progą“. Nuosirdžiai dėkojame už tokį gražų prisiminimą! Būtų gerai, kad ir kitos organizacijos prisimintų savo laikraštį, kurių pranešimai nuolat spausdinami „Drauge“.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. (312) 847-7747.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesnauškiei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-528-0773.

Jau tik mėnuo beliko iki kovo 20 d. ir „Draugo“ renginių komiteto ruošiamo „Dainavos“ ansamblio koncerto, kuris įvyks Marijos aukšt. mokyklos salėje. Koncerte su ansambliu ir atskirai – dainuos sol. Birutė Vizgirdienė, atvykianti iš Houston, Tx. Laikas pasirūpinti bilietais į šį koncertą. Juos galima įsigyti „Draugo“ administracijoje, J. Vaznelio prekyboje ir Cicere po lietuviškų Mišių (pas Kosta Dočkų).

Žinomas solistas Arnoldas Vokietaitis, pagerbdamas muz. Alice Stephens atminimą, sutiko atlikti dalį meninės programos kartu su jos vardu ruoštojo konkurso solistais. Koncertas įvyks kovo 13 d., 3 val. p.p. Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje.

Bene pirmas toks atvejis, kai amerikiečiai, mūsų gyvenamųjų miestų aukšti pareigūnai, prisideda savo auka Vasario Šešioliktosios progą. Taip atsitiko Cicero, IL. Miesto prezidentė Betty Loren (Laurinaitė). Maltesė atsuntė minėjimo rengėjams (minėjimas vyko vasario 5 d.) du čekius – vieną 200 dol. iš prezidentės Betty Loren-Maltesės Organizacinio komiteto, antrą – 100 dol. iš Cicero Respublikonų partijos. Be abejo, Cicero Lietuvių Bendruomenės valdyba yra labai dėkinga miesto pareigūnams už dosnumą ir tuo pačiu didžiulį Vasario Šešioliktosios minėjimo metu surinkusi 3,166 dol. aukų.

Kazys Laukaitis, JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirm. kalba Brighton Parko apylinkės narių mėniniame susirinkime sausio 9 d.

x Mykolas Druga, ilgalakis „Laisvosios Europos Radijo“ redakcijos narys, skaitys paskaitą „Šiandieninė Mažosios Lietuvos padėtis arba Karaliaučius šiandien ir rytoj“, penktadienį, vasario 25 d. 7:30 v.v. Jaunimo centro maž. salėje. Rengia Santara-Sviesa.

x TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame AIR CARGO. Pinigai pervedami doleriais. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

Auka steigiamam „Draugo“ paramos fondui – yra lietuvių laidas ateities kartoms.

Cekius rašyti:

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio.

Svečiai klausosi „Virgo“ koncerto Jaunimo centre vasario 18 d. (iš kairės, pradėdant antruoju): Lietuvos gen. garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, Asta Kleizienė, Birutė Eidintienė, Lietuvos ambasadorius Vasingtone dr. Alfonsas Eidintas, prel. Juozas Prunskis, Danutė Bindokienė, Vytautas Bindokas.

Nuotr. Jono Tamalaičio

Kamerinis ansamblis yra organizuojamas prie komp. VI. Jakubėno draugijos. Jo iniciatorius yra Čikagoje viešintis, geriausio vyrų choro Lietuvoje – „Varpo“ dirigentas prof. Anicetas Arminas. Šio ansamblio pagrindą sudarys neseniai iš Lietuvos atvykusieji dainininkai.

Čikagoje gyvena daug įvairių tautybių žmonių, bet bene gausiausia – airių kilmės gyventojų grupė. Kasmet airiai (ir neairiai) švenčia savo tautos šventę – šv. Patriko – dieną kovo 17 d. Šventę pažymima šauniu paradu Čikagos vidurmiestyje ir net Čikagos upės vandens spalvos pakeitimu, nudažant jį žalia spalva. Šiemet šv. Patriko dienos paradas prasidės vidurdienį nuo Dearborn St. ir Wacker Dr. Jis paprastai būna margas ir įdomus, ypač mėgstant pasirodyti įvairiems politikieriams.

Vasario 17-20 d. Čikagoje vyko CDS Midwinter Meeting (Čikagos Dantų gydytojų sąjungos) 129-tasis metinis suvažiavimas-kongresas. Šis suvažiavimas yra vienas iš 3-4 pirmųjų pasaulio dantų gydytojų ir sudarytos programos atžvilgiu. Jame dalyvavo ir lietuvių, net iš Lietuvos. Savo moksliniais darbais bei klinikoje patirtimi dalinosi ir dantų gydytojai: Paul Akers, Gailė Černiauskas, Jonas Rutkauskas, Lina Kriauciūnaitė-Tharp.

Ateitininkų namuose, Lemonte, vasario 26 d. bus Dvasinio susikaupimo diena, kuriai vadovaus kun. Kęstutis Trimačas. Dalyvių registracija O. Abromaitienė, tel. 708-257-6675 ir O. Baužienė, tel. 708-460-1621. Gavėnijos metu dera pakilti virš kasdienybės rūpestių ir susikaupiti, todėl tokia dvasinė atgaivos diena mums visiems reikalinga. Kviečiame dalyvauti.

x A.a. chemiko Jono Prunskio atminimui, žmona Vanda Prunskienė, skiria \$1,500 padėti 10 našlaičių Lietuvoje vieneriems metams. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas našlaičių vardu Vandai Prunskienei dėkoja.

(sk)

x Nuo š.m. vasario 16 d. iki kovo 13 d. Birutei Jasaitienei sutikus „Seklyčioje“ bus galima susimokėti Lietuvių Bendruomenės nario mokesį visiems Marquette Parke, Oak Lawn, Evergreen, Burbank, Alsip ir apylinkėse gyvenantiems lietuviams. Bus priimamos aukos ir nario mokesis už 1993 ir 1994 m. trečiadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais 1 v. p.p. - 6 v.v. Laukiame!

(sk)

VILNIAUS MERGELĖS ATNEŠĖ PAVASARĮ

Po stingdančių vėlyvos žiemos šalčių Čikagai nusišypsojo tiesiog pavasariškas oras. Besidžiaugiant ir priežastis kam paašikėjo: į Čikagą užsuko Vilniaus universiteto mergaičių „Virgo“ choras, kuris gastroliuoja Amerikoje ir Kanadoje, išskiestas Madison, WI un-to (Madison miestas ir Vilnius yra susigimimavę seserys ryšiais).

Nors koncertas palyginti buvo nedaug reklamuotas, penktadienio, vasario 18 d. vakare nemažai chorinės dainos mėgėjų susirinko į Jaunimo centro didžiąją salę. Daugelis jau buvo anksčiau „Virgo“ chorą girdėję (jis Čikagoje trečią kartą) ir savo pažįstamus paraginę pasiklausyti. I sceną per salę įžygiavo per 30 dailių choristų su vadove Rasa Gelgotiene. Nebuvo išspausdintos programos, tai dainas pranešinėjo Loretta Raulinaitė.

Pirmoje dalyje nuskambėjo M. K. Čiurlionio, Stasio Šimkaus, populiariaus šių dienų Lietuvos kompozitoriaus Algirdo Martiūno, Lietuvos ambasadoriaus Prancūzijoje Osvaldo Balauskio, O. Narbutaitės ir kitų kompozitorių sukurtos ar pagal liaudies melodijas aranžuotos, dainos. Ne viena girdėta daina aidėjo naujai, o kai kurios buvo iš viso negirdėtos, labai įdomios ir kitiškos. Ypač ausį patraukė disonansiška ir moderni O. Balakausko kompozicija; liežu-

D. B.

Lietuvos gen. garbės konsulas Vaclovas Kleiza su žmona Asta prie sukaktuvinio torto, švenčiant Lietuvos konsulato Čikagoje 70-tąsias sukaktuves.

Nuotr. Jono Tamalaičio

JAUNIMO CENTRAS MINĖJO VASARIO 16-TĄJĄ

Jaunimo centras kasmet Vasario 16-tąją paminėdamas tiksliai surengtoje vakaronėje. Minėjimo-vakaronės rengėjai yra Jaunimo centro valdyba ir Jaunimo centro moterų klubas. Minėjimą atidarė A. Ramanauskienė, Jaunimo centro renginių vadovė. Minėjimas pradėtas, visiems dalyviams sugiedojus Tautos himną. Tuomet ji pakvietė paskaitai filisterį, vyr. skautininką Kęstutį Ječią. Paskaita buvo gana trumpa, visai skirtinga nuo mums jau įprastų ir girdėtų. Jis nepradėjo nuo pasaulio įkūrimo ar Mindaugo laikų. Jo pasirinkta tema buvo: „Lietuvių išlaikymas išeivijoje. Kodėl aš esu lietuvis?“ Gyvenimiškais pavyzdžiais ir visiems suprantamais žodžiais tas sąvokas ir jų reikšmę išaiškino, kodėl ne tik jis, bet ir jo vaikai turi lietuviškus išlikus. Dabar dar net daugiau, negu anksčiau, mes turime išeivijos išlikimo klausimui pirmumą suteikti.

Po paskaitos vyko taip pat neilga meninė programėlė, kuria, kaip ir dera, atliko jaunimas. Į kavinę rikiuotėje įėjo būrelis „Kernavės“ tunto skautų, vadovaujamų skautininkės Ramutės Kemežaitės. Jos gražiai padainavo keletą liaudies ir skautiškų dainelių. Skautėms dainelės išdainavus, vyko bendras dainavimas, kuriam irgi vadovavo R. Kemežaitė. Užbaigiant dainavimą, visi dalyviai sugiedojo „Lietuva brangi“. Po to A. Ramanauskienė pakvietė S. Endrijonienę, Jaunimo centro valdybos pirm., tarti žodį. Ji padėjo programos atlikėjams, dalyviams ir Irenai Kriauciūnienei, kuri, vadovaudama Jaunimo centrui, šią tradiciją pradėjo. Pasibaigus dainoms ir padėkoms, visi buvo pakviesti pasivašinti. Vaisių stalą parengė ir jį tvarkė Jaunimo centro, moterų klubo narsės.

J. Ž.

TĖVIŠKĖS PARAPIJOS TARYBA ŠIŲ METŲ PAREIGOSE

Kad data neatitiko seniai įprastai tradicijai, nebuvo ko kaltinti, jeigu ne pačią Vasario 16-ąją, pasitaikiusią būti šiais metais savaitės viduryje. Jau nuo seno lietuvių evangelikų-liuteronų Tėviškės parapijos bažnyčioje Vasario 16-osios progą visuotinio parapijos susirinkimo išrinktoji taryba įveda į pareigas. Norint prisilaikyti maždaug to laiko, ši kartą įvedimas buvo nukeltas į sekmadienį.

Š.m. Tėviškės parapijos taryba susideda iš: Kasparo Vaišvilos – pirminio, dr. Algimanto Kelerto – vicepirminio, Algirdo Jonušaičio – sekretoriaus, Otto Schroederio – išdininko, Idos Kasparaitienės – senienės, Ado Endzino, Miko Liuberto ir Frank Pėteraičio – ūkvedžių; ir iš kasi-ninkų: Aldonos Buntinaitės, Valdo Aušros, Irmos Biknerytės, Jurgio Lampsačio, Marijos Ludžiuvienės bei Martyno Paupero.

Tad vasario 13-ąją Tėviškės parapijos nariai su pasididžiavimu ir dėkingumu žvelgė pamaldų metu bažnyčioje į vėl prie altoriaus išsirikiavusius moteris ir vyrus, kurie pasiryžę nešti šiais metais visą atsakomybę ir rūpintis bendru parapijos gyvenimu. Parapijos klebonas, vysk. Hansas Dum-pys, perskaitydamas išeivijos lietuvių evangelikų-liuteronų

M. Vilutienė, Frankfort, IL, kaip ir visada, pratęsė metinę dienraščio prenumeratą dar ir su šimto dolerių auka. Jai tariame nuoširdų acių.

bažnyčios nuostatus, apibūdino, kokios užduotys laukia šių tarybos narių. Po to naujoji parapijos taryba prisiekė Dievo ir parapijiečių akivaizdoje iš-tikimai vykdyti jų pasirink-tąsias pareigas.

Tėviškės parapijos tarybos pareigos labai svarbios ir ypač atsakingos. Parapijai nepri-klausant jokiai kitai bažnyčiai-institucijai, ji atsakinga tik išeivijos lietuvių evangelikų-liuteronų Vyriausiajai Bažnyčios tarybai. Kadangi Tėviškės parapija laikosi tik jos nuosta-tų ir savarankiškai tvarkosi, iš tikrųjų ji laikytina kaip tautinė lietuvių bažnyčia, kurioje vis dar girdėti lietuviškos giesmės ir lietuvių kalbos pamokslai. Parapija išsilaiko tik iš parapi-jiečių aukų.

Prieš porą metų Tėviškės parapija, įžengusi į penktąjį savo veikimo dešimtmetį, mėgina pagal išgales dar toliau prisidėti savo įnašu prie bendrojo Čikagos lietuvių kultūrinio gyvenimo, nors ir pasikeitusiose sąlygose. Praėjusių dešimt-mečių laikotarpyje ji buvo Čika-gos lietuvių visuomenei gerai žinoma. Tikriausiai dar daugelis jaunesnės kartos lie-tuvių prisimena lanke šios parapijos patalpose įsisteigusia patią pirmąją Kristijono Done-laičio lituanistinę mokyklą. Kai kurie dar prisimena Irenos Jurgaitytės, Ilzės Peteraitienės vadovaujamą parapijos tautinių šokių grupę, Bronės Variako-jienės mergaičių sektetą, Mar-tyno Lacyčio, Jurgio Lampsačio ir kitų vedamą Tėviškės parapijos chorą, kuris ne kartą pasirodė net už parapijos ribų, ne-kalbant apie Verbų sekma-dienio Giesmių vakarus parapi-jos bažnyčioje, kuri kiekvienais metais prisipildydavo lietu-viškos giesmės mylėtojų.

V. B.

IŠ ARTI IR TOLI

JAV

SVARBUS PRANEŠIMAS

Linas Kojelis, JAV-Pabaltijo fondo prezidentas, š.m. kovo mėn. 6 d., sekmadienį, 1 val. p.p., Miami Lietuvių klubo salėje padarys įdomų pranešimą apie dabartinę Pabaltijo valstybių ekonominę ir politinę padėtį.

Pranešimą ruošia Miami Lietuvių klubas; toje pat salėje sekmadieniais duodami skanūs ir nebrangūs pietūs.

ATVYKSTA VYSKUPAS

Kovo 15 d., antradienį, 1 val. p.p. į St. Frances de Sales katalikų bažnyčią, (600 Lonex Ave., Miami Beach) atvyks iš Juno Beach vyskupas Paulius Baltakis ir kun. V. Piktarna praveisti lietuviams katalikams priešvėlykinį susikaupimą. Bus aukojamos šv. Mišios, klausoma išpažinčių. Tat gal vienintelė gera proga plačios Miami apylinkės lietuviams katalikams atlikti metinę katalikišką pareigą lietuvių kalba.

SUSITIKIMAS SU KUN. GUDELIU

Kun. R. Gudelis iš Lietuvos atvyks į Detroitą. Kovo 4 d., penktadienį, 7 v.v., po šv. Mišių, visi ateitininkai – studentai, moksleiviai ir sendraugiai kviečiami susirinkti Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Svečias pasidalins Šv. Kazimiero šventės ir Gavėnijos mintimis, praneš apie dabartinę ateitininkų veiklą Lietuvoje ir Ateitininkų kongresų pasirodimo darbus. Parodys ir filmą apie Bertičių stovyklavietę. Visi kviečiami.